

Fotó: Merényi Zita

Mindig, mindenkor töltekezzünk Krisztussal!

Átadták a Caritas Hungarica-díjakat Budapesten (Tudósításunk a 3. oldalon)

Kerkai Jenő 1956-ban
és 1956-ról
8. oldal

Tűzzel, vassal,
golyószóróval
és börtönnel

Beszélgetés
Földváryné Kiss Rékával
a kommunista időszak
egyházüldözéséről
9. oldal

Újember
Kulturális és
művészeti kiállítás
a Szent István-bazilikában
2022. október 24. - 30.

Egy '56-os mártír és családja
megpróbáltatásai
Domingo spanyol estje
a Művészetek Palotájában

Magyarország új apostoli nunciusa átadta
megbízólevelét Veres András püspöknek,
az MKPK elnökének

Cikkünk a 2. oldalon

Ferenc pápa a II. Vatikáni Zsinat évfordulóján

Gazdagon Jézusban és szegényen az eszközökben

Október 11-én, Szent XXIII. János pápa emléknapijának estéjén a Szentatya ünnepélyes szentmisét mutatott be a Szent Péter-bazilikában a II. vatikáni zsinat kezdetének hatvanadik évfordulója alkalmából. Ferenc pápa teljes homíliájának fordítását közreadjuk.

„Szeretsz-e engem?” Ez az első mondat, amelyet Jézus a most hallott evangéliumi szakaszban Péterhez intéz (Jn 21,15). Az utolsó mondat pedig: „Legeltesd juhaimat!” (Jn 21,17). A II. vatikáni zsinat megnyitásának évfordulóján úgy érezzük, hogy hozzánk, az Egyházhoz is szólnak az Úrnak ezek a szavai: Szeretsz-e engem? Legeltesd juhaimat!

1. Nézzük az elsőt: Szeretsz-e engem? Ez egy kérdés, hiszen Jézus stílusa nem annyira az, hogy válaszokat ad, hanem az, hogy kérdéseket tesz fel, olyan kérdéseket, amelyek megszólítják az ember életét.

(Folytatás a 2. oldalon)

A hitéleti tevékenység is felvételi pontot ér majd a Pázmányon

2024-től változik a felsőoktatási felvételi rendszer, de módosítások már jövőre is várhatók. Több jogosítványuk lesz az egyetemeknek a hallgatók kiválasztásában. A felvételi rendszerben továbbra is 500 pont szerezhető, de ebből 100 pontból a jövőben az adott egyetem határozhat. Az intézményeknek erről a rendelkezésről szeptember 30-ig kellett döntenie. Szabó Istvánt, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatási rektorhelyettesét kérdeztük a változásokról.

(Folytatás az 5. oldalon)

Próbatétel vagy kísértés?

Biblikus konferenciát rendeztek
a Pázmány hittudományi karán

Kísértés a Bibliában címmel rendezett konferenciát a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Szent II. János Pál Pápa Kutatóközpont Biblikus Kutatócsoportja. Az eseménnyel az egy évvel ezelőtt elhunyt Tarjányi Béla professzorra is emlékeztek.

Kuminetz Géza, a PPKE rektora a megjelenteket köszöntve elmondta, az Írás központi gondolata az ember törekény létállapota. Ennek láttatása, értékelése úgy, ahogyan az igaz Isten szeretné, embert próbáló vállalkozás, ugyanakkor az engedelmeség és az önismeret iskolája is. A kísértés elemzése ugyan prófétai, ám hálátlan feladat is, mert a mi civilizációnkban nem érzékelik az emberek a rosszra csábítás veszélyét.

Isten nem kísért, hanem próbára tesz, mert ezáltal lesz kipróbálva az erény – emelte ki a rektor.

(Folytatás a 7. oldalon)

Ferenc pápa a II. Vatikáni Zsinat évfordulóján

Gazdagon Jézusban és szegényen az eszközökben

(Folytatás az 1. oldalról)

És az Úr, aki „szeretetének bőségében mint barátaihoz szól az emberekhez, és társalog velük” (*Dei Verbum*, 2), újra megkérdezi, mindig megkérdezi az Egyházat, az ő jegyesét: „Szeretsz-e engem?” A II. vatikáni zsinat nagyszerű válasz volt erre a kérdésre: annak érdekében, hogy szeretetét felélessze, az Egyház – a történelemben először – zsinatot szentelt annak, hogy rákérdezzen önmagára, hogy átgondolja önnön természetét és küldetését. És szeretetből született kegyelmi misztériumként fedezte fel önmagát: Isten népeként, Krisztus testeként, a Szentlélek élő templomaként fedezte fel újra önmagát!

Ez az első rápillantás az Egyházra, amelyet végre kell hajtunk, a *felülről jövő pillantás*. Igen, az Egyházat mindegyikünk felülről kell nézni, Istenbe szerelmes szemmel. Kérdezzük meg magunktól, vajon az Egyházban Istenből, az ő szeretet tekintetéből indulunk-e ki! Mindig megkérdezzük bennünket, hogy inkább saját énünkből induljunk ki, mint Istenből, hogy a saját ügyeinket az evangélium elé helyezzük, hogy hagyjuk magunkat elragadni a világiasság szelétől, és így a kor divatját kergessük, vagy hogy elutasítsuk azt a kort, amelyet a Gondviselés rendelt számunkra, s helyette visszaforduljunk. Vigyázzunk: sem a világot követő progresszivizmus, sem a letűnt világot viszszaíró tradicionálisizmus – sem a visszafordulás követelése – nem a szeretetnek, hanem a hűtlenségnek a bizonyítékai. Ezek pelagianus önzések, melyek a saját ízlést és terveket az Istennek tetsző szeretet elé helyezik, az egyszerű, alázatos és hűséges szeretet elé, amelyet Jézus Péter-től kért.

Szeretsz-e engem? Fedezzük fel újra a zsinatot, hogy visszaadjuk az elsőbbséget Istennek, annak, ami lényeges: egy olyan Egyháznak, amely örületen szereti Urát és minden embert, akit szeret az Úr; egy olyan Egyháznak, amely gazdag Jézusban és szegény eszközökben; egy olyan Egyháznak, amely szabad és felsza-

badító! A zsinat ezt az útirányt mutatja az Egyháznak: arra készíti, hogy – mint Péter az evangéliumban – térjen vissza Galileába, első szeretetének forrásához, hogy újra felfedezze szegénységében Isten szentségét (vö. *Lumen gentium*, 8c; V. fejezet). Nekünk is, mindannyiunknak megvan a saját Galileánk, az első szerelem Galileája, és minden bizonnyal ma mindannyian arra kapunk meghívást, hogy visszatérjünk saját Galileánkba, hogy meghalljuk az Úr hangját: „Kövess engem!” Oda kell mennie az Egyháznak, hogy a megfeszített és feltámadt Úr tekintetében rátaláljon elveszett örömére, hogy Jézusra összpontosítson. Hogy újra rátaláljon az öröme: az az Egyház, amely elvesztette az örömet, az elvesztette a szeretetet is. Élete vége felé János pápa ezt írta: „Alkonyához érkezett életem nem találhat jobb befejezést, mint hogy teljesen Jézusra, Mária Fiára irányítom egész valóm... állandó és bensőséges egységben élek Jézussal, a gyermek, a megfeszített és az Eucharisziában jelen levő Jézussal” (*Egy lélek naplója*, Ecclesia, Budapest, 1972, 346). Itt van a mi felülről induló tekintetünk, a mi örömké élő forrásunk: Jézus, a szeretet Galileája, Jézus, aki hív bennünket, Jézus, aki azt kérdezi tőlünk: *Szeretsz-e engem?*

Testvéreim, térjünk vissza a zsinat szeretetének tiszta forrásaihoz! Fedezzük fel újra a zsinat szenvedélyét, és újítsuk meg a zsinat iránti szenvedélyünket! Az Egyház anyjának és jegyesének misztériumában elmerülve mondjuk mi is Szent XXIII. Jánossal: *Gaudet Mater Ecclesia!* (vö.: *Beszéd a zsinat megnyitóján*, 1962. október 11.). Öröm lakozzék az Egyházban! Ha nem örül, megtagadja önmagát, mert el felejtí az őt létrehozó szeretetet. Mégis, hányan vannak közöttünk, akik nem képesek örömmel, zúgolódás és kritizálás nélkül élni a hitet? Egy Jézusba szerelmes Egyháznak nincs ideje veszekedésekre, gyűlölködésekre és szócsatákra. Isten mentsen attól, hogy kritikusak és türelmetlenek, keserűek és dühösek legyünk! Ez nem csupán stílus kérdése,

hanem a szereteté, mert aki szeret, ahogy Pál apostol tanítja, az zúgolódás nélkül tesz mindent (vö. Fil 2,14). Uram, tanítsd meg nekünk a te magáról pásztázó tekintetedet, hogy úgy lássuk az Egyházat, ahogyan te látod! És amikor kritikusak és elégedetlenek vagyunk, emlékeztess arra, hogy Egyháznak lenni annyit jelent, mint tanúságot tenni szereteted szépségéről, annyit jelent, mint válaszként élni a te „szeretsz-e engem?” kérdésre! Nem pedig lógó orral vonulni, mint egy gyászszertartáson!

2. *Szeretsz-e engem? Legeltesd juhaimat!* – A második szó: *Legeltesd*. Jézus ezzel az igével fejezi ki azt a szeretetet, amelyet Pétertől kíván. Gondoljunk csak Péterre: ő halak halásza volt, de Jézus emberhalásszá tette (vö. Lk 5,10). Most egy új hivatással bízva meg, a pástoréval, amelyet korábban sosem gyakorolt. És ez fordulópont, mert míg a halász saját magának fog halat, addig a pástor másokról gondoskodik, másokat legeltet. Mi több, a pástor a nyájjal él, eteti a juhokat, kötődik hozzájuk. Nem felül áll, mint a halász, hanem középen. A pástor az emberek előtt megy, hogy jelezze az utat, az emberek között van, mint egy közülük, és az emberek mögött, hogy közel legyen a lemaradókhoz. A pástor nem fent van, mint a halász, hanem középen. Ez a második pillantás, melyet a zsinat tanít nekünk, a közéről való szemlélés: együtt lenni másokkal a világban, sosem érezni magunkat mások felett ál-

lóknak, úgy, mint Isten nálunk nagyobb országának szolgálói (vö. *Lumen gentium*, 5); az evangélium jó hírét bevinni az emberek életébe és nyelvébe (vö. *Sacrosanctum Concilium*, 36), osztozva örömeikben és reményeikben (vö. *Gaudium et spes*, 1). Az emberek között lenni, nem az emberek felett: ez utóbbi a klerikalizmus ronda bűne, mely megöli a juhokat, nem vezeti őket, nem segíti a fejlődésüket, hanem megöli őket. Milyen időszerű a zsinat: segít elutasítani annak kísértését, hogy bezárkózzunk kényelmünk és meggyőződéseink karámbájába, és arra ösztönöz, hogy Isten stílusát utánozzuk, melyet ma Ezekiel próféta írt le nekünk: „Megkeresem az elvesztetett, visszaterelem az elszéledtet, bekötöm a sérültet, ápolom a beteget” (vö. Ez 34,16).

Legeltesd: az Egyház nem azért tartotta a zsinatot, hogy csodálja magát, hanem hogy odaadja önmagát. A mi hierarchikus Anyaszentegyházunk ugyanis, mely a Szentháromság szívéből született, azért létezik, hogy szeressen. Papi nép (vö. *Lumen gentium*, 10 sk.): nem feltűnőnek kell lennie a világ szemében, hanem szolgálnia kell a világot. Ne feledjük: Isten népe extrovertáltan születik, és önmagát odaadva fiatalodik meg, mert a szeretet szentsége, „az Isten-nel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberi nem egységének jele és eszköze” (*Lumen gentium*, 1). Testvéreim, térjünk vissza a zsinathoz, amely újra felfedezte a hagyomány élő folyóját anélkül, hogy megrekedt volna a ha-

gyományoknál; amely újra felfedezte a szeretet forrását, nem azért, hogy a hegyen maradjon, hanem azért, hogy az Egyház leereszkedjen a völgyekbe, és az irgalom csatornája legyen mindenki számára! Térjünk vissza a zsinathoz, hogy kilépjünk önmagunkból, és legyőzzük az *önmagunk körül forgás kísértését*, mely a világiasság egyik formája! *Legeltesd*, ismétli az Úr az ő Egyházának; és a legeltetéssel győzd le a múlt iránti nosztalgia, a társadalmi jelentőség visszasírását, a hatalomhoz való ragaszkodást, mert te, Isten szent népe, *pásztori nép* vagy: nem azért létezel, hogy magadat legeltesd, hogy felfelé kapaszkodj, hanem azért, hogy másokat legeltess, mindenki mást, szeretettel. És ha helyes a különös gondoskodás, akkor az az Isten által leginkább szeretett emberekre irányuljon: a szegényekre, az elutasítottakra (vö. *Lumen gentium*, 8c; *Gaudium et spes*, 1); hogy – miként János pápa mondta – „mindenki egyháza, de különösen a szegények Egyháza” legyünk (*Rádióüzenet a hívőkhöz világszerte egy hónappal a II. vatikáni ökumenikus zsinat kezdete előtt*, 1962. szeptember 11-én).

3. *Szeretsz-e engem? Legeltesd* – fejezi be az Úr – *juhaimat!* Nemcsak néhányra gondol, hanem mindegyikre, mert mindegyiket szereti, mindegyiket, akiket szeretettel „enyémeknek” nevez. A jó pástor egynek látja a nyáját, és azt akarja, hogy nyája egységes legyen, az általa adott pástorok vezetése mellett. Harmadikként *átfogó pillantást* akar: mindenkit egyben látni! A zsinat emlékeztet bennünket arra, hogy az Egyház – a Szentháromság képére – közösség (vö. *Lumen gentium*, 4.13). Az ördög viszont a megoszlás konkolyát akarja vetni az Egyház tagjai közé. Ne engedjünk hízelgésének, ne engedjünk a *szembenálló csoportokra szakadás kísértésének!* Hányszor előfordult, a zsinat után, az a keresztények azon igyekeztek, hogy válaszszanak maguknak egy részt az Egyházban, anélkül, hogy észrevették volna, hogy ezzel szétszakítják Anyjuk szívét! Hányszor voltak inkább „saját

csoportjuk dukkeri”, mint mindenki szolgálói, inkább progresszívek és konzervatívok, mint testvérek, inkább „jobbaldaliak” vagy „baloldaliak”, mint jézusiak; inkább állították be magukat „az igazság őrzőinek” vagy „az újdonságok magányos harcosainak”, ahelyett, hogy az Anya-Szent-Egyház alázatos és hálás gyermekeinek ismerték volna el magukat. – Mindenki, mindannyian Isten gyermekei vagyunk, mindannyian testvérek az Egyházban, mindannyian Egyház, mindannyian! – Az Úr nem ilyenek akar bennünket: mi az *ő juhain* vagyunk, az *ő nyája*, és csak együtt, egységben vagyunk azok. Győzzük le a klikkesedést, és őrizzük meg a közösséget, legyünk egyre inkább „egyek”, ahogyan Jézus imádkozott, mielőtt életet adta volna értünk (vö. Jn 17,21). Mária, az Egyház anyja segítsen bennünket ebben! Növelje bennünk az egység utáni szomjazást, azt a vágyat, hogy az összes, Krisztusban hívő közötti teljes közösségre törekedjünk! Hagyjunk fel az „izmusokkal”: Isten népének nem tetszik ez a szembenálló csoportokra szakadás! Isten népe Isten hívó szent népe: ez az Egyház! Jó, hogy ma is, mint a zsinaton, más keresztény közösségek képviselői is velünk vannak! Köszönjük! Köszönjük, hogy eljöttetek, köszönjük jelenléteteket!

Hálát adunk neked, Urunk, a zsinat ajándékáért. Te, aki szeretsz bennünket, szabadíts meg bennünket az önelégültségből fakadó elbizakodottságtól és a világiás kritika szellemétől! Szabadíts meg attól, hogy kizárjuk magunkat az egységből! Te, aki gyengédleg legeltetsz bennünket, vezess ki a magunk körül forgás karámbájából! Te, aki azt akarod, hogy egységes nyáj legyünk, szabadíts meg bennünket a klikkesedés és az „izmusok” ördögi mesterkedésétől! És mi, a te Egyházzal – Péterrel együtt és Péterhez hasonlóan – ezt mondjuk neked: „Uram, te mindent tudsz, azt is tudod, hogy szeretünk” (vö. Jn 21,17).

Fordította:
Tózsér Endre SP

Oktober 7-én, pénteken délből a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) székhelyén adta át megbízólevelét Mons. Michael Wallace Banach apostoli nuncius, az Apostoli Szentsek új budapesti nagykövete Veres András győri megyéspüspöknek, az MKPK elnökének. Az eseményen részt vett Erdő Péter bíboros, prímás, valamint Tóth Tamás, az MKPK titkára.

Michael Wallace Banach elmondta, milyen szép, ahogyan az Úr felkészít egy hosszabb megbízatásra: a jezsuiták Szent Keresztről elnevezett egyetemén tanult az Egyesült Államokban, Magyarországra pedig éppen szeptember 14-én, a Szent Kereszt felmagasztalásának ünnepén adta át megbízólevelét Novák Katalin köztársasági elnöknek.

Jelnek érzi azt is, hogy fontos számára a máriás lelkeség, püspöki címerében is Szűz Mária alakja látható, és most, Rózsafüzér Királynője ünnepén adja át megbízólevelét Veres András püspöknek.

Magyarország új apostoli nunciusa átadta megbízólevelét

Ferenc pápa 2022. május 3-án nevezte ki Excellenciás és Főtisztelendő Michael Wallace Banach memphisi címzetes érseket Magyarország apostoli nunciusává.

Óexcellenciája Mons. Michael Wallace Banach, Memphis címzetes érseke 1962. november 19-én született Worcesterben (Massachusetts állam, USA). 1988. július 2-án szentelték pappá a worcesteri egyházmegye szolgálatára.

1994-ben szerzett kánonjogi doktorátust, és miután végzett a Vatikáni Diplomáciai Akadémián, a Szentsek szolgálatába lépett. 1994-től 2007-ig Bolívia, majd Nigéria pápai képviselőin dolgozott, valamint a Szentsek Államtitkárságán az államközi kapcsolatok szekciójában. 2007 és 2013 között

a Szentsek állandó megfigyelője volt az Egyesült Nemzetek Szervezete Bécsi Hivatalában és az ENSZ Iparfejlesztési Szervezeténél (UNIDO). Egyidejűleg a Szentsek képviselője volt a Nemzetközi Atomenergia Ügy-nökségnél (IAEA), az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnél (OSCE) és az Átfogó Atomcsend Szerződés Szervezetnél (CTBTO).

2013. február 22-én Memphis címzetes érsekévé nevezték ki, és Pápua Új-Guinea apostoli nunciusává, majd 2013. május 18-án a Salamon-szigetek apostoli nunciusává is. 2016. március 19-én Szenegál apostoli nunciusává nevezték ki, és apostoli küldöttnek Mauritániába. 2016. július 9-én a Zöld-foki Köztársaság apostoli nunciusává is kinevezték. 2016. augusztus 22-én nevezték ki apostoli nunciusá Bissau-Guineába. 2017. május 13-án apostoli nunciusá nevezték ki Mauritániába.

Anyanyelve (angol) mellett beszél olaszul, franciául, lengyelül és spanyolul.

Fotó: Merényi Zita

Mindig, mindenkor töltekezzünk Krisztussal!

Átadták a Caritas Hungarica-díjakat Budapesten

Avilai Nagy Szent Teréz liturgikus emléknapiján, október 15-én délelőtti koncelebrált ünnepi szentmisét mutatott be az újbudai Magyar Szentek templomában Spányi Antal székesfehérvári megyéspüspök. A szertartást követően került sor az idei Caritas Hungarica-díjak átadására.

Szent Lukács Könyvéből hangzott el az evangélium, a Ne féljetek! igeszakasz (Lk 12,1–10). A püspök kifejtette: a bűntől sebzett emberiség, vagyis mi, mindannyian a világtörténelem kezdetétől fogva hordozzuk aggodalmainkat, félelmeinket. Mindig találunk valamit, ami miatt szorongunk. Féltünk, hogy mit hoz a jövő, úgy érezzük, soha nem halad úgy az életünk, ahogyan azt elgondoltuk. Ezért nem olyan különleges a jelenlegi, feszült helyzet, ami eluralkodott a világban. Egész Európa fél a téltől, szorong, lesz-e elég fény és meleg az otthonainkban, nem következnek-e be valami borzalom – akár a háború, akár valamiféle járvány miatt –, ami még keserűbbé teszi a valóságot. Persze a bajban Istenhez is fordulunk. Am ha csak ilyenkor találjuk meg őt, a kapcsolat nem lesz mély és erőt adó, csupán formális odafordulás.

A püspök kitért arra is, hogy október 10-én megemlékeztek Prohászka Ottokár székesfehérvári püspök születésének 164. évfordulójáról. Száz évvel ezelőtt is viharos idők jártak, és ez a boldog emlékeztető főpásztor az egyik beszédében figyelmeztetett: minden azon múlik, hogy befogadjuk-e a szívünkbe Krisztust. Ha

nem, akkor szomorú jövő vár ránk. Spányi Antal hozzátette: Európa mára megtagadta Krisztust, pedig a gyökerei – akárcsak Magyarországot – hozzá kapcsolják, erről azonban nem akar tudomást venni. Homíliájában a püspök megdöbentőnek nevezte, hogy Prohászka Ottokár, aki több mint másfél évszázaddal ezelőtt született, tudta a válaszokat azokra a kérdésekre, amelyekkel mi itt és most szembesülünk és küszködünk. Azért volt ez lehetséges, mert ő Istennel töltötte, őt hordta a szívében és a lelkében. Spányi Antal, mint a Katolikus Karitás országos elnöke, le- szögezte: a karitász munkatársainak is az evangéliumot hirdető Egyház tanítását kell befogadniuk, „ezt kell képviselnünk a világban, erre a sajátos küldetésre van meghívásunk. Mindig, mindenkor töltekezzünk Krisztussal, lelkünkben az ő szeretetét vigyük magunkkal és adjuk az arra rászoruló embertársainak!”

A szertartás után Zagyva Richárd, a Katolikus Karitás országos igazgatóhelyettese köszöntötte a megjelenteket.

Szavaiból kiderült: a karitász vezetősége 2012-ben alapította meg a Caritas Hungarica-díjat, mellyel célja a karitászönkéntesek különböző szociális területeken végzett példaértékű munkájának elismerése. A szervezet külön kitüntetéssel jutalmazza azokat az önkénteseket, akik Krisztus szeretetéről példaértékűen tesznek tanúságot ezen a téren. Zagyva Richárd beszédét követően Spányi Antal, a Ka-

tolikus Karitász püspök elnöke, Écsy Gábor országos igazgató és az egyházmegyei igazgatók átadták a Caritas Hungarica-díjakat. Az idén harminchatan részesültek a kitüntetésben: Szakács Ágnes, Tóth Tiborné (Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye), Kallóné Szilvási Zita, Porga Lászlóné, Varga Lászlóné Tóth Erika Márta (Egri Főegyházmegye), Mátyásy Mária, Rajna Lászlóné, Wágner Endréne

(Esztergom-Budapesti Főegyházmegye), Borbély Margit, Ignác Miklósné (Győri Egyházmegye), Sánta Ferencné, Sere Ágnes, Sztancsné Kulcsár Éva (Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye), Merényi Vanda, Tóth Péter, Vajda Attiláné (Kaposvári Egyházmegye), Kozma László (Miskolci Egyházmegye), Szécsiné Kristóf Júlia (Nyíregyházi Egyházmegye), Both Béláné, Krémer Ernő, Tanner Attiláné (Pécsi

Egyházmegye), Róka Rudolfné, Szigyártó Andrásné, Tappasztó Béláné (Szeged-Csanádi Egyházmegye), Lehelné Szentjóbby Ildikó, Pill Józsefné, Marlok Ferencné (Székesfehérvári Egyházmegye), Horváth Gáborné, Horváth Józsefné, Seper Péterné (Szombathelyi Egyházmegye), Bakó Józsefné, Szajbert Istvánné, Vida Sándorné (Váci Egyházmegye), Fister Ferencné, Meszes Ferencné, Vámosi Gusztávné (Veszprémi Főegyházmegye).

A Katolikus Karitás országos önkénteshálózatában tizenhat egyházmegyei központban, több mint nyolcszáz csoportban, valamint az országos segélyakciók során évente közel tízezer önkéntes végez karitatív tevékenységet.

A kitüntetések átadása után a díjazottak nevében Lehelné Szentjóbby Ildikó mondta el gondolatait. A zsoldárostit idézte: „Szolgálatok az Úrnak örömmel!” Majd hozzátette: vallásos családban nőtt fel, ahol megtapasztalhatta, hogy jól tenni jó. Másokon segíteni neki is örömet jelent. Az évek során egyre inkább megerősödött benne az az érzés, hogy Krisztust elsősorban a másik emberben tudjuk szolgálni. „Nem elég Krisztust szeretni. Meg kell találnunk a helyünket, hogy Isten munkatársai lehessünk. Sugározni kell a szeretetét, s ezzel átförmálni a szíveket és a világot.”

Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

A terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templom első búcsúnapján, október 15-én Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök áldozópapi szolgálatra szentelte Rónaszéki János diakónust – aki a szertartáson méltónak találta erre a szolgálatra.

Az ünnepi szentmisén jelen volt Cserháti Ferenc esztergom-budapesti segédpüspök, Horváth Zoltán István esperes, a templom plébánosa, illetve az esperesi kerület, valamint a főegyházmegye papsága.

Október 15-én, Szent Teréz halálának 440. évfordulóján Mohos Gábor püspök a szentmise kezdetén követelte Erdő Péter bíboros, prímás üdvözlését és imádságát, amelyet az ünnepi szertartásért végzett. Mint elmondta, a főpásztor betegség miatt volt kénytelen távol maradni a szentmiséről.

A püspök a zsúfolásig telt templomban, a szentmisén elhangzott szentírási szakaszokra utalva homíliájában felidézte, hogy abban az Istennel való mély, személyes kapcsolatról hallhattak a hívek és arról, hogy Isten vágyik arra, hogy mély, személyes kapcsolatban legyen velünk.

Ez a kapcsolat ne legyen felszínes, személytelen, mert Isten annál sokkal többre vágyik. Avilai Szent Teréznek is időre volt szüksége ahhoz, hogy az Istennel való személyes kapcsolatban elmélyüljön – mondta a szónok, kitérve arra is, hogy ez egy egész életet át tartó út, feladat.

Isten csodálatos ajándéka, hogy bevon bennünket isteni életébe; erre mi magunktól sosem lennénk képesek, ha ő maga nem jönne elénk, nem hívna bennünket és nem ajándéko-

na meg bennünket ezzel a személyes szeretettel – folytatta. – A teljes és boldog élethez nem kell más, mint ez, az Istennel való kizárólagos és személyes kapcsolat. A szólóvevesszőnek nem kell azon gondolkodnia, hogyan hozzon gyümölcsöt, hiszen a szőlőtőhöz kapcsolódik, működik benne a szőlőtő élete. Még csak azt sem kell tudni pontosan, hogy hogyan.

Mohos Gábor utalt arra is, hogy minden megkeresztelt ember, de a papi rend szentségében részesültek is megélhetik ezt. „Megtapasztalhatjuk, hogy Isten rendkívüli módon működik bennünk és rajtunk keresztül, úgy, hogy nem is mindig vagyunk ennek tudatában. A szóló-

vessző sincs annak tudatában, hogy rajta keresztül áramlik az élet, majd gyümölcs terem rajta. Éppen ezért ez a gyümölcs sem a szólóvevesszőnek köszönhető, hanem annak az éltető kegyelemnek, amely Istentől származik.”

Ez a világ elmúlik mindenestől – emlékeztetett a püspök –, ami azonban nem múlik el, az Isten országa. Jézus eljött köztünk ebbe a mulandó világba és elhozta az örökkévalóság ajándékát, a soha el nem múló ajándékot. A legelső ilyen ajándék a keresztség – ez által lettünk a szőlőtőbe beoltva mint szőlővevesszők. Mi ezt lehet, hogy nem éljük meg teljes valójában...

Méltó a szolgálatra

Papszentelést ünnepeltek Budapest-Terézvárosban

Eltávolodhatunk Istentől, élhetünk rosszul a hivatásunknak, de Isten részéről ez az ajándék akkor sem szűnik meg. A papi rend szentsége is ilyen ajándék: soha nem szűnik meg, örökké tart.

A szónok felhívta a figyelmet arra, hogy a pap az, aki az egész hívó közösség számára Istennek ezeket az örök ajándékait közvetíteni tudja. „Ez a papi hivatás egyedülálló sajátossága és felelőssége.”

Szent Ágostont idézve Mohos Gábor hangsúlyozta: Isten, aki megteremtett bennünket a közreműködésünk nélkül, nem üdvözít bennünket a közreműködésünk nélkül. Akik hisznek, azokat jelek kísérik, olyan jelek, amelyekben megnyilvánul Isten nagysága és hatalma.

Ehhez ápolnunk kell az Istennel való kapcsolatunkat imádsággal és a szentségek vétele által – hangsúlyozta a püspök, kiemelve az Oltáriszentség és a bűnbánat szentségét, melyek szorosan kapcsolódnak a papi szolgálathoz. A bűnbánat szentségét olyan kincsnek nevezte, amelyet sajnos nem tudunk eléggé értékelni, pedig az „fontos kegyelmi dózis ahhoz, hogy folytassuk az utunkat. Erre papként és püspökként is szükségünk van.”

A papi életéről szólva a szónok elmondta, az Istennel való közösség iránti egészen elkötelezett és mély vágy az, ami megtart Jézus szolgálatában.

Figyelmeztetett arra is, hogy a papi élet is felszínessé és kimerültté

tud válni minden jószándék mellett, például amikor olyan nagy lelkesedéssel veti bele magát a pap a szolgálatba, hogy közben kevésbé figyel oda a saját életére.

Húzzuk meg azokat a határokat, amelyeken nem tudunk keresztülmenni a legnagyobb jószándékkal sem. Papként nem feladatunk, hogy mindent mi oldjunk meg. Elsődleges feladatunk, hogy az evangéliumot hirdessük és a szentségeket kiszolgáljuk, illetve hogy Istennek ránk bízott hívó közösséget szolgáljunk. Ami az időnk és az energiánkat meghaladja, azt el kell tudnunk engedni még akkor is, ha nem könnyű. Ez szükséges annak érdekében, hogy a leglényegesebb hivatásunkban és szolgálatunkban meg tudjunk maradni. Erdemes ilyen szemmel is olvasni az evangéliumot – fordult Rónaszéki Jánoshoz Mohos Gábor. Majd Szent Teréz közbenjárását kérte ahhoz, hogy „tudjunk vágyani az igazi életszentségre, hogy megtaláljuk a saját, személyes életszentségünk útját – és akkor Isten kegyelme megtart bennünket.”

Azt kívánom János testvérünknek, hogy ezt a csodálatos ajándékot, amiben most Isten által részesül, minél gyümölcsözőbben tudja egész életében megélni. Kívánom, hogy Istennek és az Egyháznak kimondott igeje nagyon sok ajándékot teremjen nagyon sok ember életében, ezáltal pedig olyan szólóvevesszőnek bizonnyuljon, amelynek gyümölcsét a Mennyei Atya mindinkább meggazdagítja – fogalmazott szentbeszéde végén az esztergom-budapesti segédpüspök.

Forrás: Mészáros Erika / Esztergom-Budapesti Főegyházmegye
Fotó: Csapó József

A BIBLIA ÜZENETE

Az alázat gyümölcse

Lk 18,9–14

A farizeus viszonyítási pontja a másik ember, a vámosé pedig az élő Isten. Míg a farizeus önmagát egy másik emberhez méri nemegyszer felmentve magát, másokat pedig elítélve, addig a vámos a könyörülő Istenhez viszonyítja magát. Ebből a két különböző felfogásból születő imádságokat hallunk a mai evangéliumban. A farizeus imája önmagába zárja az embert és megköti, a vámos imádsága pedig minden látszat ellenére Isten közelébe viszi a tőle távol lévőt, és „kötelezi” a jóra. Az igazi ima segít, hogy Isten nagysága elől el ne zárkozzunk. Abban is segít, hogy gyengeségeink és bűneink ne kisorítsák, hanem inkább beengedjék a szívünkbe Istent, az életet. Biztosan bennünk is megszületett már ez a farizeusi „ima”: „Minden vasárnap misét hallgatok, a napi imámat elmondom, fizetem az egyházadót. Különb vagyok a többieknél, hiszen régóta vallásosan élek.” A töredelem és a bűnbánat helye sokak számára az öngizolás, az önáltatás, az öndicséret és a beképzeltség helyévé válik. Ilyenkor fel sem fogjuk, hogy ez életveszélyes „ima”, hiszen a jézusi tanítás így kifordul önmagából, s éppen az az emberi alapmagatartás hódítja meg a szívünket, amely ellen Krisztus kétezer esztendővel ezelőtt felvette a harcot, amikor a farizeusokkal küzdött.

Sajnos bennünk él annak a lehetősége, hogy kettős személyiségünk legyen. Van a létezésünknek, személyiségünknek egy külső szintje, ahol a cselekedetek, a szavak, az életvitel látszik; és van egy belső rétege is, amelyben az érzelmek, a vágyak, az álmok, az irányulások, a hajlamok élnek. Ez a kettősség tette és teszi lehetővé azt a jelenséget, amit képmutatásnak hívunk. Vagyis azt, hogy megalkotunk magunkról egy képet, amit a külvilág felé mutatunk úgy, hogy belső világunk, emberi mélységünk valójában egészen másmilyen. Emiatt

tud az elmélet és a gyakorlat elszakadni egymástól. A kép és az amögött elrejtett emberi személy nem feltétlenül esik egybe.

Jézus olyan új parancsot akar adni, amelyet lehetetlen külsőleg megtartani úgy, hogy közben az ember belül nem tér meg, nem alakul át. Emellett azonban arra is hív, hogy a külső szint ne elfedje az ember mélyét, benső valóságát, hanem megmutassa és feltárja azt. Hitből fakadó belső világunk megaplakátja lenne valamennyi tettünk.

A Krisztus-követő élet nem ismer külsőt és belsőt, hanem teljességet, egészet, harmóniát akar a felszín és a mélység között. Tulajdonképpen a Krisztusban felragyogó emberség az, amit követünk, amit utánozni akarunk, amelynek a hasonlóságára szeretnénk alakulni. Jézus a mintánk, akinek tettei és szavai teljes összhangban vannak.

Míg a farizeus elveszett marad a templomi imája után, addig a bűnös vámos megigazultán tér haza otthonába. Hiszen az Isten előtti öndicséret megsérti a szeretet törvényét, az alázat pedig a szeretet útja. Ez az alázatos szeretet képessé tesz bennünket arra, hogy ne csak az álcát, ne csak a felszínt merjük felváltani önmagunkból, hanem emberi létünk mélységeit is. Hiszen a szeretet erőterében a mélység sebei, gyöngéi és gyarlóságai, amelyeket rejtgetnénk, meggyógyulnak, elfogadásra, türelemre és megértésre lelnek Isten és a krisztusi, alázatos szeretettel szerető másik ember előtt.

Így törekedjünk megérteni az evangéliumi üzenetet, és alakuljunk olyan krisztusi emberre, aki egységes és egész, nem kettős arcú és önmagában meghasonlott; aki harmóniát, békét és teljességet hordoz ebben a megsebzett világban.

Németh Norbert

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

A Szent Liturgiáról (95.)

A bizánci Egyház előírása szerint évente tízszer Bazil-liturgiát kell végezni az Aranyszájú-liturgia helyett. Kívülről szemlélve nem sokban különbözik a kettő. Főleg a hosszabb papi imádságok adják az eltérést, illetve a nép által énekelt énekek ünnepélyesebb hosszúsága. A nagybőjti öt vasárnapon ilyenkor a Valóban méltó kezdetű Istenszülo-himnusz a *Tebenned örvendez* helyettesíti. Ünnepélyes magasztossággal szól az Istenszülohöz, miközben súlyos dogmatikai igazságokat fogalmaz meg vele kapcsolatban. Teljes szövege: „Tebenned örvendez, malasztalt teljes, minden teremtmény: az angyali rendek s az összes emberi nem. Te megszentelt hajlék, lelki édenkert s a szüzek dicsérete, kitől megtestesült az Isten, s gyermekszülett lett, bár öröktől Isten volt; mert a te méhedet égi trónná alkotta, s bensődet a mennynél ékeesebb tette. Tebenned örvendez, malasztalt teljes, minden teremtmény. Dicsőség néked!”

Énekünk magasztos megállapítással kezdődik: az egész teremtett világ magasztalja Szűz Máriát. Ennek indokát is megadja: „malasztalt teljes” – amint az angyal köszöntötte őt az örömhírvételkor (Lk 1,28). Ezért nevezik őt liturgikus szövegeink oly gyakran „a keruboknál tiszteltebbnek és a szeráfoknál hasonlíthatatlanul dicsőbbnek”.

A folytatásban szép tények következnek Máriáról. Mária „megszentelt hajlék”, mert egyrészt kiválasztottsága, élet-szentsége és örök tisztasága révén méltóvá vált a nagyszerű istenanyai hivatására, másrészt pedig ténylegesen hajléka lett a megtestesült Úrnak, amikor áldott méhébe fogadta őt. Számunkra pedig valóban „lelki édenkert”, mert általa juthatunk vissza az „elvesztett Paradicsomba”. Mindörökké megmaradó szüzessége miatt – szülés előtt, szülés alatt, szülés után (Damaszkuszi Szent János, †749), aminek „hogyan”-ját az atyák szerint nem kutat-

OKTÓBER 23., ÉVKÖZI 30. VASÁRNAP – MISSZIÓS VASÁRNAP – NEMZETI ÜNNEP (Kapisztrán Szent János áldozópap, Gyöngyi) – Sir 35,15b–17.20–22a (Az alázatos ember imáját meghallgatja Isten.) – 2Tim 4,6–8.16–18 (Aki hűségesen harcol hitéért, elnyeri az örök élet koronáját.) – Lk 18,9–14 (Aki magát megalázza, azt dicsőségre emelik.) – Zsolozsma: II. zsoltárhét – Énekrend: Ho 257 – EE 591, Ho 257 – EE 148, Ho 134 – EE 540, Ho 192 – EE 233

OKTÓBER 24., HÉTFŐ – Claret Szent Antal Mária püspök emléknapja (Salamon, Gilbert) – Ef 4,32–5,8 – Lk 13,10–17.

OKTÓBER 25., KEDD – Boldog Mór püspök emléknapja (Blanka, Krizanta) – Ef 5,21–33 – Lk 13,18–21.

OKTÓBER 26., SZERDA (Dömötör, Armand, Evariszt) – Ef 6,1–9 – Lk 13,22–30.

LITURGIA

Az Eucharisztia ünneplése (143/2.)

A *Magnificat* evangéliumi kanticum eucharisztikus értelmezéséhez adnak támpontot az úrnapi zsolozsma legkorábbi változataiban fellelhető antifóna szövegei. A Hágai Nemzeti Könyvtárban őrzött, MS 70.E.4 jelzetű kódex a vesperás *Magnificat*-antifónájaként a *Dominus Ihesus Christus* antifónát közli: „Az Úr Jézus Krisztus, a világ ékessége, tiszté, üdvössége, reménye és dicsősége a szeretet gondviselő művével kapcsolta össze az összetevőket, amelyekkel a fásult elmét naponta üdvösségének emlékével megújítva ösztönzi; aki a fogatlan népet, amely az ősi ígét és örök alapelveket mint szilárd eledelt nem volt képes megrágni, rászoktatta ezen édességes itallal való táplálkozásra a kenyér és a bor szentségében.”

Az ünnep második esti dicsérete során énekelt evangéliumi kanticumához a következő, Ihesu bone kezdetű antifónát rendeli: „Jó-

ságos Jézus, kedves Jézus, igaz üdvösség és megszentelődésünk, angyalok túlárado, édes jóllakottsága, édesség magasztos mézfolyama és mennyei áldozat, add, hogy eljussunk a te dicsőségedbe, ahol nem úgy, mint itt, homályosan, hanem kézzelfoghatóan láthassunk, midőn feltársz mindeneket mindenben, áldott Isten minden koron át.”

Viszont a Strahovban őrzött, MS D.E.1.7 jelzetű kódex János evangéliumának szövegére épülő antifónát őrzött meg számunkra a második esti dicséret *Magnificat* evangéliumi kanticumához: „Ámen, ámen, mondom néktek: Nem Mózes adott néktek kenyeret az égből, hanem Atyám adott nektek valódi kenyeret az égből. Valódi kenyér ugyanis az, amely az égből szállt alá, és életet ad a világnak, alleluja.”

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Pécsi Boldog Mór

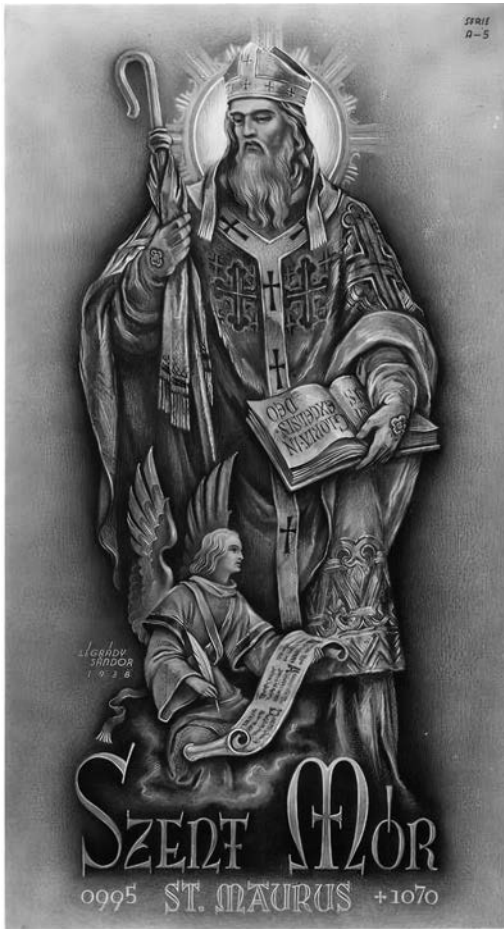
Október 25.

A hagyomány szerint magyar szülőktől született. István király uralkodása elején iskolás gyermek volt Szent Márton hegyén, a mai Pannonhalmán. 1030 körül kolostorának apátjaként működött. 1036-ban a király a pécsi püspökség élére állította.

Szent Imre legendájából tudjuk, hogy Mór kitűnt társai közül, ezért válhatott igen fiatalon főpásztorrá: „Szent István néhány nappal azután, hogy a Szent Hegyről eltávozott, csupán két kísérőt véve maga mellé, oda visszatért, s a testvérek virrasztását és imádságait titokban kikémlelte. (...) Reggel aztán, amikor a testvérek összegyűltek, a király maga is jelen volt, és hogy Mór testvér lelkét az alázatosság erényében kipróbálja, a nyilvános bűnvalómáskor igen sok olyan dolgot vetett a szemére, ami a szerzetesi élettel ellenkezik. Vádatkodása ellen Mór egyáltalán nem védekezett, hanem alázatosan állt, s reménykedve Istenhez menekült, aki az emberi lelket vizsgálja. Ekkor aztán megismerte Szent István, hogy fiának szavai megfontoltak voltak. Miután a történeteket rendben és a valóságnak megfelelően elmondta, Mórt dicséretekkel halmozta el, és hogy egy főpapi szék díszé legyen, kevéssel ezután Pécsen a püspöki méltóságra emelte”.

Az 1046-ban történt lázadás során, amely Gellért és több másik püspök halálát is okozta, Mórnak nem esett bántódása. Egyike volt a három püspöknek, akik Andrást Székesfehérvárott megkoronázták. 1055-ben tanúként aláírta a *Tihanyi alapítólevelet*, amellyel I. András újabb bencés apátságot hívott életre. 1064 húsvétján püspöki székvárosa nevezetes esemény színhelye lett: a hercegek kibékülése után Géza személyesen helyezte a koronát Salamon fejére, Mór püspök pedig Salamonnak ajándékozta Zoerard-András ciliciumának egy darabját. Nem sokkal ezután megírta a két szent remete, András és Benedek életét. 1070 körül halt meg, valószínűleg Pécsen.

Boldog Mór nemcsak átélője, de résztvevője volt a keresztény Magyarország megszilárdulásának. A magyar egyház a hagyomány alapján mindig szentként tisztelte, amit a pápa 1848-ban jóvá is hagyott.

A jóváhagyó bullában IX. Piusz pápa ezt írta: „Életének nyilvánvaló szentsége halálától fogva méltán részesült a hívek részéről nyilvános egyházi tiszteletben. Bár a régi kort sok homály fedi, bár az országot ért sok csapás folytán a régi magyar egyház emlékei csaknem mind hiányoznak, a történelemből és a hagyományokból ennyi világos. Azt pedig, hogy a tisztelete mindmáig fennállt, bizonyítja mindazoknak az íróknak egybehangzó tanúságtétele, akik Mórról úgy emlékeznek meg, mint boldogról és szentről. Hozzájárul ehhez, hogy képét nem egyszer festették meg szent felirattal. Vannak 1499-ből való misekönyvek,

melyek Mór dicséretét zengik, a martírológiumokban is szerepel a neve. Vannak tetteiről és rendkívüli életszentségéről tanúskodó kommentárok. Mindezeket mérlegelve és igazolva látván Boldog Mór emberi emlékezetet meghaladó nyilvános és egyházi tiszteletét, Pécs püspöke alázattal kérte, hogy ez a tisztelet annak rendje és módja szerint jóváhagyást nyerjen.” Ez a pápai jóváhagyás vetette meg Boldog Mór újkori tisztelésének alapját.

L. K.

A hét liturgiája

C év

Lk 14,1.7–11.

OKTÓBER 30., ÉVKÖZI 31. VASÁRNAP (Alfonz, Stefánia) – Bölcs 11,22–12,2 (Isten irgalmas szeretettel szereti minden teremtményét.) – 2Tessz 1,11–2,2 (Aki életében megdicsőíti Krisztust, azt Krisztus is dicsőségre emeli.) – Lk 19,1–10 (Az Emberfia azért jött, hogy keresse és üdvözítse, ami elveszett.) – Zsolozsma: III. zsoltárhét – Énekrend: Ho 223 – EE 592, Ho 223 – EE 147, Ho 118 – EE 596, Ho 150 – EE 200.

OKTÓBER 27., CSÜTÖRTÖK (Szabina, Antonietta) – Ef 6,10–20 – Lk 13,31–35.

OKTÓBER 28., PÉNTEK – SZENT SIMON ÉS SZENT JUDÁS TÁDÉ APOSTOLOK ÜNNEPE (Alfréd) – Ef 2,19–22 – Lk 6,12–19.

OKTÓBER 29., SZOMBAT (Nárcisz, Melinda) – Fil 1,18b–26 –

A hitéleti tevékenység is felvételi pontot ér majd a Pázmányon

Szabó István, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem oktatási rektorhelyettese a felvételi rendszer jövőbeli változásáról

(Folytatás az 1. oldalról)

– Mi a célja a felvételi rendszer módosításának?

– Az eddigi rendszer országosan egységes volt. A változtatás célja, hogy a felsőoktatási intézmények nagyobb szerepet kapjanak a hallgatóik kiválasztásában, hatékonyabban tudják érvényesíteni a saját szempontjait.

– A Pázmány Péter Katolikus Egyetemen milyen változások várhatók?

– Kezdem azzal, ami megmarad. A felvételi folyamán ötszáz pontot szerezhetsz a felvételiző, ebből négyszázat az eddigi rendszer szerint kell számolni. Amit a jogszabály mostanáig többletpontnak nevezett, az válik „intézményi ponttá”. Ez az a száz pont, amiről a felsőoktatási intézmények mindenféle megkötés nélkül határozhatnak, maguk döntenek el, hogy milyen szempontok szerint lehet elnyerni.

A felvételi tárgyak kiválasztásánál is mozgásteret kapunk: szakonként bőséges listából válogathatjuk ki azt, amit elfogadunk (akár mindegyiket is), de szűkíthetjük is a felvételi tárgyak listáját. Ugyanakkor továbbra is pluszpontot kapnak a hátrányos helyzetű felvételizők, valamint a nyelvvizsgák és a tanulmányi versenyek után is pluszpontot adunk minden képzési területen.

Ezzel párhuzamosan a Pázmányon bevezetünk egy jelentős változtatást is, aminek nagyon örülünk, hogy lehetőségessé vált.

– Mi ez a változás?

– Pluszpontot adunk a hitéleti tevékenységért. Két ilyen

elemet iktattunk be a rendszerbe, egységesen, minden képzési területen. Tehát ez a pontszám nem szakfüggő.

A középiskolában tanult katolikus hittan után tanévenként 15 pluszpontot adunk. Az így szereshető pluszpont felső határa 50 (a százból).

Külön tíz pontot adunk (az 50 pontos határon belül) a katolikus egyházközség életében történő aktív részvételre. Ezt szándékosan nem korlátoztuk egyházközségi hittanra vagy más konkrét hitéleti tevékenységre. Az Egyházhoz kötődést nehéz valamiféle felsorolással pontosan meghatározni. Az erről való döntést a plébánosokra bízunk, akik egy formanyomtatvány kitöltése alapján jelzik majd ezt nekünk.

– A Pázmányra felvételizők között tehát előnyt élveznek a katolikus középiskolában tanuló diákok...

– Igen, ez határozott célunk volt. Sokat gondolkodtunk azon, hogy adjunk-e pluszpontot általában a keresztény

szellemiségű hittanoktatásra, de a fenntartóval egyeztetve arra jutottunk, hogy meg kell határoznunk az eredeti és a távlati célunkat, s ezek jegyében döntöttünk.

A katolikus oktatásnak általában az a célja, hogy az óvodától az egyetemig összefüggő rendszert alkosson; vállalási hovatartozásával, identitásával megegyezően katolikus intézményekbe járjon a gyermek, a diák, a hallgató is.

A közvélemény fővárosi egyetemként tart számon minket, s a Pázmányt a vidék-főváros viszonylatában helyezik el. Mi azonban arra törekszünk, hogy országos illetékességgel a katolikus középiskolák felvevőintézménye lehessünk. Ebből következően, hogy a katolikus hittanra adjuk a pluszpontot.

– Ha a nem felekezeti középiskolába járókra gondolunk, felvetődik a kérdés, hogy ezzel a döntéssel nem vesz-e el az egyetem evangelizáló szerepe.

– Az idén szeptember 30-án meghozott döntés nyomán mikor lépnek hatályba a változtatások?

– Csak 2024-ben. Ez érthető, hiszen olyan szabályt szabad azonnali hatállyal bevezetni, amely könnyítést jelent. Az intézményi pluszpontok következményeként átalakul az eddigi felvételi rendszer, s ebből valakinek előnye, másnak hátránya származhat. Így tartani kell a kétéves átmeneti időt.

A két kivétel, ami már 2023-ban hatályba lép, az emelt szintű érettségi és a minimumpont egyes szakokon történő megszüntetése lesz.

A pedagógusképzés képzési területéhez tartozó alap- és osztatlan szakjainkon, valamint a társadalomtudomány képzési területéhez tartozó alapszakjainkon az emelt szintű érettségi követelménye teljes egészében megszűnik. Az anglisztika és a pszichológia alapszak kivételével ugyanez érvényes a bölcsészettudomány képzési terület alapszakjaira is. A két kivételnél az eddigi egy emelt szintű érettségi követelménye marad. A jogi képzési területen az igazságügyi igazgatási alapszakon a jövőben elegendő lesz két középszintű érettségi is, az osztatlan jogász szakon viszont megmarad az egy emelt szintű érettségi. Ugyanígy megmarad az egy emelt szintű érettségi követelménye a műszaki, valamint az informatika képzési területéhez tartozó alapszakjainkon.

A minimumpontok az óvodapedagógus és a tanító alapképzési szakoknál megszűnnek, minden egyéb szakunknál megmarad az eddigi 280 pontos alsó határ. Sőt a műszaki, valamint az informatika képzési területekhez tartozó

alapszakjainknál 2024-től 300 pont lesz a bejutási küszöb.

– A középiskolák, a felvételizők milyen módon és mikor kapnak tájékoztatást a változásokról?

– Ez az interjú az első tájékoztatás, és köszönjük ezt a lehetőséget a katolikus sajtónak. Hamarosan az egyetem honlapján és Facebook-oldalán is megjelennek az új szabályok, ezek lesznek a legfontosabb információforrások.

Tudnunk kell, hogy számos olyan eleme van az új felvételi rendszernek, ami országosan egységes marad, s azon a területen továbbra is az Oktatási Hivatal az illetékes. A pontos feladatmegosztással kapcsolatban még tartanak az egyeztetések. Ami biztosnak tűnik, az az, hogy az egyetemnek a saját döntésük szerinti, intézményi pontszámokról szóló információkat teszik közzé.

Azzal, hogy minden intézmény önállóan dönt a 100 pontról, a rendszer kétségtelenül bonyolultabbá válik, de úgy gondolom, ezzel együtt több előnye lesz ennek a rendszernek, mint hátránya.

Például a Pázmányon a nyelvvizsgára adható pluszpontok száma is képzési területenként változik. Történetesen az informatika területén – ahol rendkívül fontos az idegen nyelv ismerete – a nyelvvizsgáért több pontot adunk, mint más képzési területen.

Tehát egyetemenként és szakonként is alaposan meg kell nézni, hogy az intézményi pontok révén miként változik meg a korábbi rendszer, s ezzel együtt a felvételhez szükséges pontok kiszámítása.

Körössy László
Fotó: Merényi Zita

Lélekkel és szaktudással a szociálisvezető-képzésben

Együttműködés a Pázmány BTK és a Katolikus Szeretetszolgálat között

A Katolikus Egyház számos szociális intézményt működtet, így elengedhetetlen az intézményrendszerben dolgozó vezetők képzése, tudásuk folyamatos fejlesztése. Ennek szakszerű megvalósítására írt alá együttműködési megállapodást a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Kara (PPKE BTK) és a Katolikus Szeretetszolgálat október 10-én, Budapesten.

A dokumentumot Birher Nándor, a PPKE BTK dékánja, illetve Vajda Norbert, a Katolikus Szeretetszolgálat főigazgatója írta alá.

A megállapodás célja a vezetői tevékenységhez szükséges alkalmasság és kompetenciák gyakorlatorientált fejlesztése. Ezzel a megállapodással a PPKE BTK és a Szeretetszolgálat előnyös feltételeket biztosít a szociális intézmények vezetőinek törvényben előírt kötelező továbbképzéseken való részvételéhez. Az együttműködés keretében a képzéshez az egyetem bocsátja rendelkezésre az oktatókat, míg a képzés helyszínét a Szeretetszolgálat biztosítja.

A képzések a Szeretetszolgálatnál és az általa fenntartott intézmények-

ben dolgozó, szociálisvezető-képzésre vagy a megújító képzésre kötelezett munkatársak számára térítésmentesek.

„A Katolikus Szeretetszolgálat a Katolikus Egyház módszertani intézete, így sokrétű a kapcsolatunk a különféle egyházi fenntartású szociális intézményekkel. Nagyon sok képzett emberre van szükség, olyanokra, akik megfelelő lelkiállattal és szaktudással is bírnak” – mondta az együttműködés aláírása alkalmával Vajda Norbert. Kiemelte a szakmai kapcsolattartás fontosságát is, hozzátéve: tervezik létrehozni a szociálisvezető-képzést elvégzők öregdiákfórumát is, hogy ezek a szakemberek képzés után is kap-

csolatban maradhassanak egymással. A PPKE BTK által a szakirányú továbbképzések között meghirdetett

szociálisvezető-képzésen a ellátórendszer sokféle ágát képviselő szakemberek vesznek részt, így ér-

keznek intézményvezetői poszton dolgozók például időotthonokból, gyermekvédelmi intézményekből, pszichiátriai otthonokból, illetve a szenvedélybeteg- és a hajléktalanellátás területéről is.

„Szociálisintézmény-vezetők számára törvényben előírt kötelező képzésről beszélünk, de a Pázmány BTK abban is érdekelt, hogy egyúttal értéket is közvetítsünk. Ezt pedig akkor tudjuk elérni, ha olyan készségeket, tudást adunk át, amire a munkaerőpiacnak szüksége van. Vagyis olyan szakemberek képzésére törekszünk, akik a megszerzett tudásukat rögtön tudják alkalmazni a munkaerőpiacon. Professzionális vezetőkre van szükség a szociális ellátórendszerben is, a Katolikus Szeretetszolgálat ehhez profi környezetet biztosít” – fogalmazott az eseményen Birher Nándor, a PPKE BTK dékánja.

Forrás és fotó:
PPKE BTK

Anyai oltalmadban bízva

Magyarok Nagyasszonya-búcsú a bodajki kegyhelyen

Csodálatos őszi napsütéses időben várták a zarándokokat a Szűzanyához a bodajki kegyhelyre október 8-án. Bábel Balázs kalocsai-kecskeméti érsek mutatott be koncelebrált szentmisét a hazánkért felajánlott búcsún, melyet a Mária-kegyhely zarándokudvarán tartottak a sok helyről érkezett hívők közösségében. Az eseményről Mórocz Tamás plébános írt beszámolót, amelyet szerkesztve közlünk.

A szentmise homíliájában a főpásztor Bodajki kegyhelyének ősiségét emelte ki: „Milyen jó lenne visszamenni az időben, és látni, ahogyan Szent István korában is

hogy ezután se vond meg tőlünk anyai jószágodat. Első szent Királyunk előre látta népe árvaságát, és neked ajánlott miniket. Mi tehát nem az idegen félelmével, hanem a gyermek bizalmával fordulunk hozzád, mert tudjuk, hogy sohasem hagyta cserben azokat, akik közbenjárásodért hozzád folyamodtak. Hatalmas szószólónk voltál szent Fiadnál a letűnt századok alatt; csak így maradhattunk meg tengernyi ellenség között is kereszténynek és magyarnak. Anyai oltalmadban bízunk most is, az új idők viharai-
ban, amikor ellenségek vesznek körül, és egyfelől az istentelenség, másfelől az új pogányság kerülgeti a hívó magyar lelket.

már imádkoztak itt az emberek.” A Szűzanya, a Mindenkor Segítő Szűz, aki patrónája volt nemzetünknek, most is védelmezőnk kell hogy legyen a hit elleni támadások idején – fogalmazott az érsek.

Meg kell őriznünk hagyományainkat; most a népszámláláson is meg kell vallanunk hitünket, védeni kell az erkölcsöket – zárta beszédét Bábel Balázs. Külön megemlékezett a Székesfehérvári Egyházmegye egykori püspökéről, Prohászka Ottokárról, aki gyakorta látogatta Bodajki ősi búcsújáró helyét. A szentmise után a zarándokok körmenetben vonultak a kegyhely zarándokudvarán lévő, szentkút feletti Patrona Hungariae-szoborhoz.

A főpásztor itt a következő felajánló imával fohászzkodott: „Hozzád fordulunk könyörgő imánkkal, Isten dicsőséges Anyja, Magyarok Nagyasszonya, szentséges Szűz Mária. Ezer éven át élvezett pártfogásodat megköszönve kérünk,

Kelj, Nagyasszonyunk, néped védelmére, és eszközöld ki nekünk szent Fiadnál a hűség kegyelmét! Hűséget az ősi hithez, amelyért, ha kellett, életüket is feláldozták apáink. Hűséget szent Fiadhoz és az Anyaszentegyházhoz, amely mint őseinket, minket is elkísér a bölcsőtől a sírig. Végül hűséget hozzád is, áldott Nagyasszonyunk, akinek erős hite, szelíd jósága és szeplőtlen tisztasága minden idők magyarjának örök eszményképe.

Vedd pártfogásodba a magyar apákat, hogy keményen állják a nehéz idők küzdelmeit, és állhatatosan viseljék az élet terheit! Oltalmazd és erősítsd meg hivatásuk szeretetében a magyar anyákat, hogy gyermekeikben hűséges és igaz polgárokat neveljenek az Anyaszentegyháznak és drága magyar hazánknak! Terjeszd ki anyai oltalmadat hazánk ifjúságára, hogy beváltsák azt a szép reményt, amellyel minden magyar szem feléjük tekint!

Igaz, szívbeli töredelemmel viseljük a szenvedés keresztjét, amelyet bűneinkért sokszorosan is megérdemeltünk, de mégis bizalommal fordulunk hozzád, engeszteld meg Fiadat, és kérjed, hogy a büntetés ostarát távolítsa el felőlünk; derítse ránk mielőbb a feltámadás napját, hogy minden magyar szív egyesülhessen majd szent Fiad és a mennyei Atya dicséretében. Ámen” (Hozsanna imakönyv). A körmenet a kegytemplomban oltárkerüléssel zárult.

„Hálásak vagyunk, hogy a Magyar Szent Család – Szent István, Boldog Gizella, Szent Imre – zarándokhelyeként számoltartott kegyhelyen, ahol Mindszenty József hercegprímás, bíboros 1948-ban az utolsó nagy nyilvános szentmiséjét ünnepelhette az általa hirdetett Mária-év kapcsán, Magyarok Nagyasszonya ünnepén közösen fohászzkodhattunk nemzetünkért.

Öröm volt a sok zarándokkal találkozni, remélve, hogy kegyhelyünk mint a Székesfehérvári Egyházmegye lelki központja nemzetünk szentélye is lehet, sokan imádkozó magyarral” – fogalmazott a búcsúról készült beszámolójában Mórocz Tamás plébános.

Bodajki Mindenkor Segítő Szűzanya, Magyarok Nagyasszonya, könyörögj érettünk!

Forrás: Bodajki Mindenkor Segítő Szűz Mária-kegyhely
Fotó: Kaposi Zsolt

EGRI FŐEGYHÁZMEGYE

Együttműködés az egyetem és a főiskola között

Október 12-én Egerben sajtótájékoztatót ismertettek a Egri Hittudományi Főiskola és az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem együttműködéséről szóló megállapodást.

Harminc évvel ezelőtt már született egy megállapodás az akkor állami fenntartásban működő Eszterházy Károly Főiskola és az újonnan alapított Egri Hittudományi Főiskola között. Ez az együttműködés az Eszterházy Károly Főis-

programjának kidolgozásában és oktatásában működik együtt a két felsőoktatási intézmény.

Dolhai Lajos, az Egri Hittudományi Főiskola rektora arról beszélt, hogy az egyetem valamennyi hallgatója számára indítottak egyházi műveltséget és hitéleti alapokat nyújtó kurzusokat. Mindenki számára kötelező „A keresztény világvallás alapjai” tantárgy; emellett szabadon választható a bibliaismeret, a bevezetés az egyháztörténelembe vagy a hazai egyházi felekezeteket és

kola egyetemmé válása, majd egyházi fenntartásba vétele nyomán egyre szorosabbá vált.

Pajtókné Tari Ilona, az egyetem rektora elmondta, hogy Eszterházy Károly püspök álma egy négyfakultásos egyetem alapításáról, melynek egyik kara a teológiai kar, 250 év elteltével válhatott valóra. Az osztatlan tanárképzés során a hallgatók a hittanár-nevelő tanár szak mellé egy közismereti tanár szakot is választhatnak. Újdonságként a kántor alapszak, valamint a kántor-karvezető képzés

vallási mozgalmakat megismertető kurzus.

A sajtótájékoztatót elhangzott, hogy az Egri Főegyházmegye fenntartásában működő több mint ötven közoktatási intézményben heti két órában, 2010 óta pedig fakultatív jelleggel valamennyi állami iskolában tanulhatnak hittant a diákok, így a hittanárképzés is népszerű a tanári hivatást választók körében.

Pap Ildikó
Fotó: Szent István
Televízió/Vozáry Róbert

SZÉKESFEHÉRVÁRI EGYHÁZMEGYE

A Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend ünnepe

Új tagokkal bővült a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend Magyarországi Helytartósága a székesfehérvári bazilikában Magyarok Nagyasszonya ünnepén, október 8-án celebrált szertartás során.

A Szentszék háttérintézményeként működő, középkori eredetre visszanyúló Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend intézményes célja – a tagok lelki életének támogatása mellett – a szentföldi keresztények segítése. A világ számos országában létesült lovagrendi helytartóságok adományai finanszírozzák a Jeruzsálemi Latin Patriarkátus intézményei, az iskolák, plébániák és a szeminárium rendes működését.

A székesfehérvári lovagavatás egyben megemlékezés volt arról, hogy 175 évvel ezelőtt állította helyre Boldog IX. Piusz pápa a Jeruzsálemi Latin Patriarkátust, tehát a szentföldi római katolikus hívek saját

egyházmegyéjét, s bízta a megújított Szent Sír Lovagrendre annak támogatását.

A patriarkátus történetét az évforduló alkalmából Jungbert Béla, a rend magyarországi helytartója foglalta össze a Szent István Társulat gondozásában megjelenő Jeruzsálemi füzetek sorozata számára.

A felújítás után megújult fényben ragyogó fehérvári Szent István király-székesegyházban október 8-án Spányi Antal megyéspüspök, aki maga is a lovagrend tagja, Bassola Bálintot, Gonda Péter Pált, Kveck Pétert, Páva Pétert, Tarcsay Pétert és Zoljánszki Lászlót lovaggá, Simon Máriát dámává, Depaula Flavio atyát pedig rendi kanonokká avatta. A szertartáson koncelebrált Varga Lajos váci segédpüspök és Sztankó Attila, valamint Joachim Schroedel, a közkeleti német közösség lelkipásztora Kairóból.

A lovagavatás, azaz investitúra szertartására a szokásos ősi formák

megtartásával került sor, és hasonlóképpen régi hagyomány szerint virrasztást tartottak az avatás előestéjén az avatandók lelki felkészülése jegyében a budapesti Jáki kápolnában. E szertartás során Varga Lajos váci segédpüspök megáldotta az avatandó lovagok liturgikus öltözékét: a lovagok fehér és a dáma fekete köpenyét, valamint a rendjeleket, melyek a Jézus Krisztus öt sebére utaló ötöskeresztet formázzák.

A magyar rendtársak meghívására több külföldi helytartóság is delegációval képviseltette magát Ausztriából, Belgiumból, Horvátországból, Írországból és Svájcban, de jelen voltak a Teuton Lovagrend tagjai is Bécsből.

Az avatást követő hagyományos hálaadó szentmisét Kránitz Mihály latin nyelven celebrálta október 9-én, vasárnap a lovagrend magyarországi székhelyéül szolgáló budapesti

Hermina-kápolnában, ami az ott őrzött ereklyék révén „kis magyar Szentföldnek” számít.

Érszegi Márk Aurél OESSH
Fotó: Thaler Tamás

(Folytatás az 1. oldalról)

Jézus Krisztus mindenben hasonló lett hozzánk, a bűnt – de nem a kísértést – kivéve. Nemcsak a sátán, a világ is megkísérthet bennünket gonoszságával. Feladatunk, hogy Isten felé fordulva szembenézzünk a kísértésekkel. Ez a téma Tarjányi Béla professzort is mélyen foglalkoztatta, rá is emlékezünk e tanácskozással – zárta köszöntőjét Kuminetz Géza rektor.

Hogyan jelenik meg a próbatétel az *Ószövetségben*? Racs Csaba előadásában rámutatott, hogy a kísértés, a próbatétel és a bűnbe vitel ószövetségi megfogalmazásánál a szent szerzők a héber „nászá” gyök formáit használják, melynek alapjelentései: „megvizsgál”; „megpróbál”; „próbára tesz”; „(meg)kísért”. Isten megkísértését, mint a hit és az Isten iránti bizalom hiányát, az *Ószövetség* minden esetben elítéli. A próbatétel lényege, hogy Isten „megkísérti”, azaz próbára teszi az embert. Ezekben az esetekben az *Újszövetség* árnyaltabb megfogalmazásával szemben az *Ószövetség* egyértelműen beszél Isten kezdeményező szerepéről.

A próbatétellel kapcsolatban három klasszikus történetet szoktunk kiemelni: a bűnbeesés történetét, Ábrahám próbatételét és Jób viszontagságait. A próba célja, hogy az ember növekedjen a hitben, így a bűnbe vitel vagy bűnre csábítás a próbatétel részét is képezheti.

A *Biblia* meggyőződése, hogy az ember erkölcsileg felelős a tetteiért. Ugyanakkor azt is állítja, hogy a bűn elkövetése nemcsak az ember rosszra hajló akaratának következménye, hanem más, emberen kívül álló oka is van. Sokkal nehezebben értelmezhetők azok a szövegek, ahol Isten viszi bűnbe az embert (pl. a *Kivonulás könyvében* a fáraó szívének megkeményítése; Saul Dávidot Isten sugallatára kezdi üldözni). Isten felelősségének hangsúlyozása talán arra akar célozni, hogy még az emberi szabad akaratból származó bűnt is képes terveinek szolgálatába állítani.

Benyik György Jeremiás próféta megkísértésével (Jer 20,7–9) összefüggésben arról beszélt, hogy Jeremiás működésének első szakasza sikeres volt, kétségbeesett vallomásait a második időszakban megélt valláspolitikai fordulat tapasztalatai ihlették. A szövegek eredetével kapcsolatban elmondható, hogy „nem a vallomásszövegek alkották meg Jeremiás vívódó pszichikai karakterét, hanem Jeremiás vívódó személyisége az eredete ezeknek a szövegeknek”. Az ilyen mélységű önfeltárás talán példátlan az *Ószövetségben*, de a belső vívódás, Istenrel való tusakodás témáját más szereplő esetében is megőrizték a bibliai szövegek.

A vallomásokban három közös dolgot figyelhetünk meg: egyes szám első személyben és közvetlenül Istenhez szólnak, emellett kifejezik a próféta mély szenvedését, melyet sikertelen prófétai küldetése miatt érzett. Az értelmezés egyik kulcsa a „rászedtél, Uram!” kifejezés. Meglehetősen kemény szavak ezek Istenre alkalmazva, akit Jeremiás korábban „csalóka patáknak is nevezett” (15,18). Azt állítja, hogy az Isten, aki

Próbatétel vagy kísértés?

Biblikus konferenciát rendeztek a Pázmány hittudományi karán

prófétálni hívta, becsapta őt.

A szöveg magyar fordításában meglepő egység tapasztalható. Mindegyik fordítás a rászed szót használja, bár lehetne ennek szinonimáit, például

szöveg párhuzamba állítható a *Teremtés könyvével*, ahol szintén váratlanul jelenik meg a sátán. Máté és Lukács hosszabb szöveget közöl, ezekben Jézus párbeszédet folytat a sátánnal. Az

a tanítványoknak is mögötte kell állniuk.

„Ne vígy minket kísértésbe!” – hangzik a *Miatyánk* sokat vitatott mondata, melyet Kocsis Imre elemzett. Mint el

alapjelentésből indulnánk ki, akkor a következő értelemben is felfoghatnánk a kérést: Isten ne állítson minket próbatétel elé. Ám a szóban forgó értelmezést valló biblikusok is

korlatban? A kérdésre Thorday Attila igyekezett válaszolni. A szabad akarat lényegéből fakad, hogy a jó és a rossz közül választhatunk, ám ezek mibenlétét nem az emberi szempontok, hanem Isten határozza meg. Legtöbbször a kényelmes és az áldozatokat igénylő élet áll szemben egymással.

A kísértés az a pillanat, amikor még nem dőlt el, merre indulunk tovább.

Thorday Attila John Steinbeck *Édentől keletre* című regényére utalt, melyben a szereplők Káin történetéről gondolkodnak: „Nagy haragra gerjedt erre Káin, és lehorgasztotta a fejét. Ám az Úr azt mondta neki: »Miért gerjedtél haragra, s miért horgaszodt le a fejed? Nemde ha jól cselekszel, jutalmat nyersz, de ha rosszul, az ajtóban leszel kedik a bűn! Kíván téged, de te uralkodj rajta!» Az utolsó sor esetében helyes ez a fordítás, vagy az „...uralkodni fogsz rajta”, esetleg az „...uralkodhatsz rajta” változat a megfelelő? Utóbbi közelebb áll a héberhez, rámutatva az emberi választás fontosságára.

Fröhlich Ida a kísértés qumráni értelmezését ismertette. Rámutatott, az esszéus közösség által használt *Henok könyve* nem tartalmazza a teremtés *Bibliából* ismert elbeszélését. A bűn oka itt is az Isten akaratával való szembeszegülés, melyben a nőknek különleges szerep jutott.

Szécsi József *A jécér tőv (jó ösztön) és a jécér hárá (rossz ösztön)* című előadásában arra hívta fel a figyelmet, hogy jécér hárá a születéskor kerül az emberbe, s bár kapcsolódik az érzékekhez, nem csak a testre vonatkozik, éppen ezért az eljövendő világban nem lesz jelen. A bosszú, a kapzsiság, a hiúság és a harag is a jécér hárá megnyilvánulása.

A konferencia zárásaként megemlékeztek az egy éve elhunyt Tarjányi Béla biblikus

Martos Levente Balázs: A sátán bűnbe akarta vinni Jézust, ez a tapasztalat az, amire mi, emberek is támaszkodhatunk akkor, ha kísértéssel találkozunk

Kocsis Imre: A Miatyánk hatodik kérése nem más, mint a saját korlátozottságának és esendőségének tudatában élő tanítvány segélykiáltása

dául az eredetihez közelebb álló megcsal szót is alkalmazni. Jeremiás már nem érthette meg, hogy a babiloni fogságban templom és királyság nélkül a zsidóság könyvvallássá lett. A Babilonba deportált értelmiség talán ugyanazokat a kételyeket élte meg, melyek korábban Jeremiás vallomásaiban is megfogalmazódtak. Nemcsak a hitetlenség kísértésének a szövegei ezek, hanem egy új vallásosság születését is bemutatják. A kétely kísértése ellenére megszületik a ragaszkodás a választott nép legeszebb, a történetekben megjelenített példáihoz. Talán nem véletlen, hogy az apostolok és a mesterüket követők Jézusban látták az új Jeremiást.

Martos Levente Balázs, a Központi Papnevelő Intézet rektora, a Pápai Biblikus Bizottság tagja előadásában a Jézus megkísértéséről szóló evangéliumi szövegekről beszélt. Ulrich Lutz svájci bibli-

első kísértés Isten ígétjét emeli ki, a második arra utal, hogy ki az Úr, a harmadik pedig az imádás és a hatalom kérdését veti fel. Lukács szövege kiemeli, hogy Jézus Isten Fia.

„Ezután elkezdte őket tanítani arra, hogy az Emberfiának sokat kell szenvednie. El kell hogy vessék a vénék, a főpapok és az írástudók, meg kell hogy öljék, és három nap múlva föl kell támadnia. Egész nyíltan mondta el nekik ezt a dolgot. Ekkor Péter félrehívta őt, és kezdte lebeszélni. De ő megfordult, a tanítványaira tekintett, és megdölgálta Pétert ezekkel a szavakkal: »Távozz előlem, Sátán! Mert nem az Isten dolgaival törődsz, hanem az emberekével.«” (Mk 8,31–33) Az evangéliumi helyely kapcsolatban Nyúl Viktor megjegyezte: Péter félretéve tanítványi mivoltát valamiképp Jézus kísértője lett, „el akarta választani Krisztust a keresztjétől”.

mondta, a görög szöveget nálunk szó szerint fordítják, más nyelvterületeken viszont az értelmezett változatot mondják: „ne engedd, hogy kísértésbe essünk”, vagy „ne hagyd el minket a kísértésben”. Ferenc pápa egy interjúban így nyilatkozott: „Én vagyok, aki elesem, nem ő [Isten] az, aki belelök a kísértésbe, hogy aztán nézze elesésemet. Nem! Egy apa nem tesz ilyet, egy apa rögtön segít felkelni [ha látja, hogy elestünk]. Az, aki kísértésbe visz téged, az a sátán, ez a sátán rendszeres munkája.” A fohász értelmezését illetően a biblikusok között nincs teljes egység. Az első értelmezés így hangzik: Isten ne engedje, hogy kísértésbe essünk. A magyarázat képviselői egyrészt az egyházatyákra, másrészt filológiai érvekre hivatkoznak. A *Jakab-leveél* szerzője határozottan kimondja, hogy Isten nem lehet a kísértés előidézője: „Senki se

többszörre elismerik, hogy egy ilyen kérés szemben állna azazal a szentírási felfogással, hogy Isten az embert szabad lénynek teremtette, akinek joga és kötelessége döntést hozni a jó mellett vagy a jó ellen. Ráadásul a „kísértés” az *Újszövetségben* általában jóval többet jelent egyszerű próbatételnél. De a fohász lényegét így is vissza lehetne adni: Ne vigyél minket olyan helyzetbe, amelyben a gonosz ereje erősebb lesz nálunk. Mindent egybevetve kimondhatjuk: A Miatyánk hatodik kérése nem más, mint a saját korlátozottságának és esendőségének tudatában élő tanítvány segélykiáltása, mely a hetedik kérdésben folytatódik és jut még erőteljesebben kifejezésre: „De szabadds meg a gonosztól!”

Fenyves Krisztián előadásában arról beszélt, miként értelmezték az ókeresztény írók a Teremtés könyvének 3. fejezetét. Hermász Pásztor a jó

kus szerint nem Jézus közvetlen szavain alapulnak ezek az elbeszélések, hanem a közösség hittapasztalatát fogalmazzák meg. Jézus működésével a sátán elvesztette a hatalmát, ugyanakkor a Megváltónak nem kellett megküzdenie isteni pozíciójáért.

A sátán bűnbe akarta vinni Jézust, ez a tapasztalat az, amire mi, emberek is támaszkodhatunk akkor, ha kísértéssel találkozunk.

Márk csak egy mondatot szentel Jézus megkísértésének – lehet, hogy úgy látta, a hosszabb kifejtés valamiképp gyengíti Jézus istenségét. Ez a

Péter Krisztus szenvedésében és halálában nem veszi észre Isten erejét, a botrányos kijelentésben reményeinek kudarcát látja, ugyanakkor szavai mögött felfedezhetjük Jézus iránti szeretetét. Ebben megszólal minden ember szenvedés és halál elleni tiltakozása. Míg Péter félrevonulva beszél Jézussal, addig válságában Jézus az összes tanítványhoz szól, azt hangsúlyozza, hogy aki nem Isten oldalán áll, az a sátán szolgálatába szegődött. A szöveg egy dinamikus viszonyt fejez ki:

Péter Jézus mellé lép, aki megfordulva jelzi, Péternek és

mondja, amikor kísértést szenved, hogy »Isten kísért«, mert Istent nem lehet rosszra kísértetni, és ő sem kísért senkit. Mindenkint, aki kísértésbe esik, a saját kívánsága vezet félre és csábít a rosszra.” (Jak 1,13–14) A Katolikus Egyház Katekizmusa is ezt az értelmezési irányt követi (KEK 2846).

A fohász második értelmezési módja így szól: Isten ne állítson olyan próbatétel elé, amely meghaladja erőinket. A magyarázat képviselői abból indulnak ki, hogy a görög szövegben szereplő peiraszmosz főnév elsődlegesen próbatételt jelent. Ha ebből az

és a rossz iránti vágyról ír, Jusztinosz a kísértések fokozatairól beszélt, Tatinosz a démonok létrejöttét a teremtéshez köti, Antiochiai Theophilosz szerint a bűnbeesés története tulajdonképpen egy próbatételről szól. Iréneusz úgy látta, hogy az ember bukását a sátán okozta, aki törést idézett elő az emberi lélekben. Tertullianus különbséget tett a kísértés – mely a sátántól jön – és a próbatétel között, utóbbinak Isten a forrása. A gnosztikusok szerint viszont a rossz oka a tudatlanság.

De hogyan lehet beszélni a kísértésről a lelkipásztori gya-

professzorról. Puskás Attila, a PPKE HTK dékánja elmondta,

Tarjányi Béla az Ige szolgálatában élte le az életét. Mindenki, aki ismerte, megbizonyosodhatott arról, hogy milyen erős küldetéstudat és alázat jellemezte munkáját. Mindenkint arra hívott, hogy a Szentírás szeretetét adja át másoknak is. Puskás Attila azt is kiemelte, hogy Tarjányi Béla élete végéig szeretettel ragaszkodott a hittudományi karhoz, utolsó munkája a HTK ötvenéves történetének megírása volt.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

Tűzzel, vassal, golyószóróval és börtönnel

Beszélgetés Földváryné Kiss Rékával a kommunista időszak egyházüldözéséről

Alig ért véget a II. világháború, a Rákosi Mátyás vezette kommunisták – a megszálló szovjet hadsereg által támogatva – azonnal elindították az egyházak elleni harcot. Bár az 1956-os forradalom és szabadságharc egy rövid időre megállította az egyházüldözést, a hatalom Kádár Jánossal az élen ott folytatta, ahol elődei abbahagyták. Földváryné Kiss Réka történésszel, a Nemzeti Emlékezet Bizottsága (NEB) elnökével a Rákosi- és a Kádár-rendszer egyházpolitikájáról beszélgettünk, megemlékezve az '56-os forradalomról is.

– Többrészes cikksorozatot indít a NEB az egyházüldözésről az Új Ember és a Magyar Kurír felületén. Miért tartják fontosnak ezt?

– Fő célkitűzésünk, hogy minél szélesebb körnek adjuk át mindazt a tudást, amit a szakemberek az elmúlt évtizedekben felhalmoztak ebben a témában. Ehhez kerestünk csatornákat, fórumokat. Elkészült egy vándorkiállításunk, amely különösen a kádári diktatúra első évtizedének egyházüldözését mutatja be, és rendhagyó történelemórákat, előadásokat is tartottunk. Emellett létrehoztunk egy oktatói csomagot a tanárok számára, interaktív szerepjátékokat készítettünk, vetélkedőt is szerveztünk. Szeretnénk megmutatni, hogy ebben az időszakban sok fiatal azért nem került be az egyetemekre, mert vallásos volt, mint ahogy azt is, hogy milyen volt, amikor valakit lehallgattak, vagy amikor egy kiránduló hittancsoportot megfigyelték. A cikksorozathoz illeszkedik majd egy-egy podcast is, ezek személyes történeteken keresztül közelítik meg a feldolgozott témát.

– Mennyire ismert ennek a korszaknak az egyházpolitikája?

– Nagyon kevésbé, pedig a hatvanas években a legnagyobb persorozatok az egyházak ellen indították. Ennek ismerete egyébként sokáig nem csak a tankönyvekből hiányzott, a szakmai diskurzusnak sem volt része. A közéletben is inkább egy másik terület, az ügynökkérdés állt a fókuszban. Projektünk címe „Küzdelem a lelkekért”, mely kifejezés Kádár Jánostól származik. Arra szeretnénk rámutatni, hogy milyen hátrány érte a kisközösségek tagjait, az egyháziak mellett a világi híveket is, azokat az embereket, akik felvállalták a hitüket.

– „Ez egy hatalmas szervezet. Mi elsősorban ez ellen harcolunk” – mondta egy alkalommal Rákosi Mátyás a Katolikus Egyházról. A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága Politikai Bizottságának egyik 1958-as határozatában megállapították: „a vallás reakciós világnézet, mert a haladás ellenségeinek egyik eszmei fegyvere. (...) A klerikális reakció elleni harc lényegében azonos a szocialista államnak minden politikai ellenségével folytatott harccal”. A párt az egyházakra tehát továbbra is úgy tekintett, mint a legjobban szervezett, legnagyobb létszámú ellenségre. Mi állt ennek a háttérében?

– Két szinten érdemes ezt megközelíteni. Az egyházaknak 1945 előtt kiterjedt oktatási, szociális és karitatív intézményrendszerük volt, emellett gazdasági egységek is működtek, hiszen ezeket az intézményeket fenn kellett tartani. Ez az egyeduralomra törő kommunisták szemében elfogadhatatlan volt. Meghirdették a harcot a „klerikális reakciónak” bélyegzett ellenséggel szemben, s még 1958-ban is minden eszközzel küzdöttek ellene, Kádár János szavaival élve „tűzzel-vassal, golyószóróval és börtönnel”. A második, mélyebb szint a keresztény tanításban gyökerezett, hiszen a kommunizmus ateista, materialista világnézetként határozta meg magát, vagyis az az emberkép és értékrendszer, amit az egyházak képviseltek, gyökeresen szemben állt ezzel.

– Mi volt a lényegi különbség a Rákosi Mátyás és a Kádár János nevével fémjelzett korszak egyházellenes politikája, gyakorlata között?

– Amikor a II. világháború befejezése után megkezdődött a harc a hatalomért, a kom-

1950-ben pedig a szerzetesrendeket is feloszlatták.

– A Rákosi és a Kádár nevével fémjelzett korszak közé ékelődik az 1956-os forradalom és szabadságharc. Milyen szerepük volt ebben az egyházaknak?

– Bár az egyháziak nem fogtak fegyvert, erkölcsi iránymutatásuk igen fontos volt, gondoljunk csak Mindszenty József vagy Ravasz László beszédére. Vidéken az egyháziak részt vettek a forradalmi bizottságok megalakításában. Fontos szerepet játszottak abban, hogy a legtöbb helyen sikerült elkerülni a népi ítéleteket. Az egyházak, egyházi közösségek segítségével a helyi hiteles emberek nagyon hamar meghatározó szerephez juthattak. A szolidaritási akciók megszervezésében is részük volt, nekik is köszönhető, hogy a padláslesöpést megélt parasztság azonnal a forradalmi Budapest segítségére sietett.

– A kádári rezsím hogyan válaszolt erre?

– Kádárék hamar rájöttek, hogy ezt a szolidaritási hálót szét kell szakítani. A megtorlás során azokat az egyháziakat vették célba, akik helyi szinten meghatározóak voltak. Ennek lett áldozata Brenner János, Kenyeres Lajos, Sipos István vagy Gulyás Lajos. Bár a Rákosi-diktatúra előkészítette a terepet Kádárék számára, két nagy társadalmi csoporttal még nem tudott leszámolni. Az egyik a parasztság volt, az ő megtörésüket a tömeges kollektivizálással igyekeztek elérni. A másik veszélyt az egyházi kisközösségek jelentették. Kádár a „klerikális reakcióval” szemben kész volt az állami erőszak eszközeit is bevetni, de a vallásos világnézet fennmaradásával még sokáig számolt, egyszer úgy fogalmazott, „azt nem lehet csak úgy löccsel leverní”.

Ez nem azt jelenti, hogy nem küzdöttek ellene a propaganda minden eszközével, legyen az a rádió, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat vagy a televízió. Egy időben még a diafilmre is a tudatformálás eszközeként tekintettek. A kádári egyházpolitika ugyanakkor rafinált módon elmosta a határt az engedélyezett és a tiltott egyházi tevékenységek között, nem szabott világos kereteket. Azt, hogy egy adott tevékenységet éppen hova sorolnak, a pillanatnyi érdek határozta meg. Tehát arról, hogy egy bibliórát ártalmatlan tevékenységnek vagy államellenes összeküvésnek minősítenek, a hatalom önkénye döntött.

Emellett a kádári politika az értelmiségre és a fiatalokra is árgus szemekkel figyelt. Az előbbiektől azért tartott, mert az 1956-os forradalom kirotantában kulcsszerepet játszottak. De a fiatalság is fontos volt számára. Ahogy Kádár fogalmazott: attól, hogy néhány kendős öregasszony mormolja a rózsafüzért, nem fog a rendszer összeomlani. De ha az ifjúságot elveszítik, az a diktatúra végét is jelentheti.

– A vallásüldözés, vallásellenőrzés szervezete volt az 1951-ben létrehozott Állami Egyházügyi Hivatal (ÁEH).

– Az egyházpolitika fő elveit a pártközpontban döntötték el, de a végrehajtásban a politikai rendőrség mellett az ÁEH játszott fontos szerepet. Az előbbi a hatvanas években lassan háttérbe szorult, esz-köztára is változott, a nyílt erőszakot – melynek egyik mozzanata volt a Fekete Hollok fedőnevű egyházellenes rendőrségi akció, majd az arra épített tömegper – a hetvenes-nyolcvanas évekre felváltja a megfigyelés és a bomlasztás. Az ÁEH-nak a puszta léte is az egyházi autonómia sárba tiprása volt. Az Állami Egyházügyi Hivatal döntött a lel-

kési fizetések kiegészítéséről, így egy többgyerekes református lelkész a mindennapi egzisztenciájában volt kiszolgáltatva a hivatalnak. Minden kiadványt, újságot, főiskolai jegyzetet, szóróanyagot be kellett nyújtani jóváhagyásra. A plébániákon, lelkészsegeken semmi nem történhetett a hivatal tudta nélkül. Az ÁEH is fondorlatos módon élt a hatalmával, egy-egy tevékenység minősítése csak rajtuk múlt, amit az egyiknek megengedtek, azért a másikat felelősségre vonták.

– Mennyire tudták megtörni az egyháziakat, egyházi vezetőket?

– A kinevezésekhez is az Állami Egyházügyi Hivatal hozzájárulása kellett. Kádár János rendszere még ki is terjesztette az ÁEH erre vonatkozó hatáskörét. A történészek is nagyon érdekli, hogy miként lehet egy pártállami diktatúrával szembeni magatartásmódokat meghatározni. Ne feledjük, hogy a nyílt ellenállásnak semmilyen tere nem lehetett, az is világos volt, hogy a nagyhatalmi status quo egyhamar nem fog megváltozni. A *Megáll az idő* című filmben hangzik el a jól ismert mondat: „Jó, hát akkor itt fogunk élni.” De vajon az alkalmazkodás egyben megalkuvás is? Hogyan értékeljük azt, ha valaki a külső keretek tudomásulvételével próbálja a számára fontos értékeket átadni? Lehetséges-e belső szabadságban élni úgy, hogy nincs megadva a külső szabadság feltételrendszere? A kisközösségek léte pont arra mutat rá, hogy voltak, akik meg tudták élni ezt a belső szabadságot. A rendszerváltás utáni elszámoltatás igénye egy külső szempontrendszer szerint indult meg, az volt a kérdés, hogy ki volt ügynök és ki nem. De emellett azt is megkérdezhetjük, hogy ilyen körülmények között, alkalmazkodva a viszonyokhoz,

hogyan lehetett megélni és átadni a keresztény üzenetet. Gyökössy Endre például keresztény választ igyekezett adni kora nagy kérdéseire, a tudomány és a szekularizáció kihívásaira. Kialakult egy lelkészekből álló fordítócsoporthoz, amelynek tagjai szintén azon munkálkodtak, hogy korszerű módon képviselhessék a keresztény világnézetet. Mások a szabadidejüket, fizetésüket áldozták azért, hogy fiatalokat táboroztassanak.

– Kik voltak azok, akik irányították az egyházellenes tevékenységet? Fontos, hogy személyeket is ismerjünk, vagy csak a jelenség az érdekes?

– A Nemzeti Emlékezet Bizottsága honlapján az Állami Egyházügyi Hivatal és az Államvédelmi Hatóság (ÁVH) egyházi ügyekkel foglalkozó hivatalnokainak a teljes karrierpályája, életrajzi adatai megtalálhatók. Az igaz, hogy arcot kell adni a diktatúrának, rá kell mutatni, hogy milyen folytonosság áll fenn a Rákosi- és a Kádár-rendszer apparátusa között. Ám szerintem ezeket a neveket inkább el kell felejteni. Fontosabb, hogy emlékezzünk például Lénárd Ödönre, hogy megismerjük a hitvallók életútját. Az ő hűségüknek, kitartásuknak és alázatuknak a hatása máig érezhető a helyi közösségekben.

– A cikksorozat egyik része egy nem sokat emlegetett jelenséget vizsgál majd. A szocialista szellem nevében a rendszer igyekezett átalakítani a hagyományos életfordulókhoz (születés, házasság, halál) kötődő szertartásokat. Mennyire volt ez sikeres?

– Nagyon tudatosan átgondolt folyamat volt ez. A karácsonyból fenyőfaünnep, a Mikulásból Télapó lett. A leghamarabb a házasságkötéseknél indult el egy erőteljes profanizálódás, a legkevésbé a temetési szertartásoknál láthatunk változást. Ez ugyanakkor összefügg a korszakra jellemző szekularizációval is. A folyamatot a tévesztetés, majd az azt követő városokba áramlás még jobban felgyorsította. A nemzedékek között is megfigyelhető egy törés, a fiatalok könnyebben váltottak az új formákra.

– Sikertől a kommunisták megpróbálták az egyházakat?

– Nem. A vallásos emberek létszáma csökkent ugyan, de a keresztény tanítás szerint ahol ketten vagy három összejönnek Jézus nevében, ott jelen lesz az Egyház is. Azzal, hogy voltak, akik az evangélium tanítását továbbadták, az üzenet sem tört meg. A történész a levéltári adatokkal és forrásokkal foglalkozik, a keresztény ember viszont Jézus ígéretében bíz: „Ég és föld elmúlnak, de az én igém el nem múlnak” (Mt 24,35).

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkölpa: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órákor szentmise. Cím: 1125 Budapest, Gálgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán téről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térg.)

Az Örkímádás-templom (Budapest IX. kerület, Üllői út 75–77.) szentségímádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órákor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imaláda elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V. kerület, Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órákor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII. kerület, Csaba utca 5.). A 18 órákor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés és elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.városmajori-lebania.hu/>

Csobánka-Szentkúton a régi hagyományokhoz híven folytatodnak a nagy múltú elsőszombati szentmisék. Mindenkit szeretettel várunk a festői szépségű Mária-kegyhelyen 2022. május 7-től október hónapig minden első szombaton a szentkúti kápolnában 10.30 órákor kezdődő ünnepélyes engesztelő rózsafüzér-imádságra és a 11 órákor kezdődő szentmisére.

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órákor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V. kerület, Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Görögkatolikus Szent Liturgia a libanoni Szent Charbel remete tiszteletére Budapesten, a gazdagréti Szent Angyalok-templomban (Budapest XI. kerület, Gazdagréti út 14.) október 22-én, szombaton 18 órákor. A maronita remete közbenjárását kérve, ereklés áldással a szertartást Kocsis Tamás dél-budai görögkatolikus szervezőlelkész mutatja be. A szertartások 18 órákor kezdődnek, fél órával előtte közös áhítaton lehet részt venni a templomban, illetve a sekrestyében szándékot felírni.

LELKIGYAKORLAT

Összregiói lelkigyakorlatot tartanak Mátraverebély-Szentkúton a Váci Egyházmegyei Ifjúsági Lelkészség szervezésében október 21-én, pénteken 17 órától 23-án, vasárnap 14 óráig. Bővebb információ és regisztrálási lehetőség: <https://mente.hu/jubileumok/lelkigyakorlat>

Lelkinapok a Szív Lelkiségi Központban, Tahiban (2022 Tahi, Villator 7–9. T.: 06/26-387-162.). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre a „Minden vég egy új kezdet” című programon mindenkit, akit megszorított a gyász, megbénít a veszteség. IDŐPONTVÁLTOZÁS: 2022. október 27-én, csütörtökön 14 órától 29-én, szombaton 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalin SA nővérnél a tegzesk@hotmail.com e-mail-címen vagy a 06/30-462-9272 telefonszámon. (A helyszínen megközelíthető: Volánbusz, Tahi – Hídő mh., a Bartók B. úton felfelé.)

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (2016 Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.) november 3-án 18 órától 6-án 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „A megkülönböztetésről és a szabadulásról”. IDŐPONTVÁLTOZÁS: December 14-én 18 órától 17-én 13 óráig karácsonyi lelkigyakorlat. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomnak terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sors-társ-csoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II. kerület, Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I. kerület, Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esteként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2022. november 9., 23.; december 7. Az együttléteket – segítő sors-társakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

ZARÁNDOKLAT

Apa-fia zárandoklat Máriagyűdre. Istenkapcsolatot, valamint személyes és közösségi köteleket ápoló, Pécsről Máriagyűdre tartó gyalogos zárandoklatra hívja – kortól függetlenül – az édesapákat és fiaikat Felföldi László megyéspüspök. Időpont: október 22. Gyülekező 7.30 órától Pécs határában, a II. János

Pál útján található korábbi FEMA-parkolóban. A 31 km hosszú zárandokút végén, Máriagyűdön körülbelül 14.30 órától szent-ségímádás lesz a bazilikában.

Miszori Zoltán emlékszárndoklat lesz a papi hivatásokért Szombathelyről Gencsapáti-Szentkútra október 23-án, vasárnap 13.30-18. óra között. Gyülekező: 13.30-kor a Sárlos Boldogasszony-székesegyház előtti téren, a szentkúthoz érkezés kb. 16.15-kor. Az ünnepi szentmisét 17 órákor Székely János szombathelyi megyéspüspök mutatja be. A zárandoklaton való részvétel előzetes regisztrációhoz kötött. Bővebb információ: <https://bizdramagad.hu>

HITÉLETI CSOPORT KÁRPÁTALJAIÁKNAK

A Kárpátaljáról érkezett katolikus hívek számára hitéleti csoport alakul a budapest-pasaréti Páduai Szent Antal Plébánián (Budapest II. kerület, Pasaréti út 137., a hittantermet a templom jobb oldalán lévő porta felől lehet megközelíteni). A cél az, hogy a csoport segítsen az új életkörülmények között megtalálni az Egyházhoz tartozás erősebb szálait, és tagjai egymásnak is támaszt nyújthassanak jelenlegi életkörülményeik hittel való megélésében. A csoportot Lengyel Donát ferences atya vezeti, aki maga is majd egy évtizeden át volt a nagyszőlősi ferences misszió tagja. Időpont: minden hónap 4. csütörtökén, 19.30 órától. Az első alkalom: szeptember 22. A jelentkezéseket a pasapleb@gmail.com címen várják.

MEGHÍVÓ

VIII. Keresztény Film- és Könyvnapok Budapesten október 28–30. között, péntektől vasárnapig az Uránia Nemzeti Filmszínházban (Budapest VIII. kerület, Rákóczi út 21.). Keresztény mozifilmek vetítése, kerekasztal-beszélgetések, keresztény könyv- és filmvásár. A rendezvény minden programja és vetítése ingyenes.

A Keresztény-Zsidó Tanács többéves hagyományát követve konferenciát hirdet, ezúttal a Magyarországi Evangélikus Egyház szervezésében. **ÚJ IDŐPONTBAN: 2022. november 24-én, csütörtökön, 14 órai kezdettel** az Evangélikus Hittudományi Egyetemen (Budapest XIV. kerület, Rózsavölgyi köz 3.). Mottó: „Az igazság békét terem” (Iz/Ézs 32, 17). Téma: A háború és a béke a Bibliában. A keresztény felekezetek, valamint a zsidóság tanítása a béke megteremtésének és megőrzésének módjáról, a nemzetek jogairól, illetve egymáshoz való igazságos és testvéri viszonyokról, a kiengesztelődésről. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. A regisztrációs e-mail-cím: teologia@lutheran.hu Mindenkit szeretettel várunk!

KÉPZÉS

Sapientia À la carte a 2022/2023-as tanévben. Állítsa össze az ízlésének megfelelő menüt a meghirdetett kurzusokból! A Főiskola azon érdeklődőknek ajánlja előadásait, akik a hittudomány, a filozófia, illetve a tanárképzés társtudományainak egy adott szelét szeretnék mélyebben tanulmányozni egy teljes féléves kurzus vagy esetleg csak egy-egy látogatási alkalom keretében. Kurzusínálát, részletes információ, tehát a teljes étlap megtekinthető: www.sapientia.hu Asztalfoglalás (vagyis jelentkezés) és igény esetén tájékoztatás: tanulmanyi.osztaly@sapientia.hu A vendégek a kurzusokat csak védettségi igazolvánnyal látogathatják. Szeretettel várunk minden vendéget ízlése szerint, felvételi vizsga nélkül!

KONFERENCIA

A boldogság közgazdaságtana 2. címmel konferenciát rendeznek fiataloktól fiataloknak a fenntarthatóságról Budapesten, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V. kerület, Piarista köz 1.) október 28-án, pénteken, 9 órától. A konferencia ingyenes, de regisztrációhoz kötött. <https://sapientia.hu/>

PÁLYÁZAT

„Egészen szép vagy, Mária” címmel háromfordulós, kutató és alkotó pályázatot hirdet az Apor Vilmos Katolikus Főiskola az általános iskolák 5–8. évfolyamos diákjai számára, háromfős csoportokban. Minden fordulóban két Boldogasszony-ünnep megismerése és a megadott szempontok szerinti bemutatása szerepel. Az ajánlott irodalom alapján, illetve önálló kutatómunka nyomán kell bemutatni a Mária-ünnephez kapcsolódó búcsújáróhelyeket, az ünnephez tartozó népszokásokat 10–12 diából álló prezentáció elkészítésével, melyet e-mail-mellékletként küldhetnek el a főiskola címére: oroksegunk@avkf.hu. Jelentkezési határidő: 2022. október 21. Az első forduló feladatának kiküldése: 2022. október 25. Visszaküldési határidő: 2022. november 20. Bővebb információ: <https://avkf.hu>

ORSZÁGOS TALÁLKOZÓ

A Magyar Katolikus Karizmatikus megújulás 30. országos találkozáját Kaposváron (7400 Kaposvár, Arany János u. 97.) rendezik meg október 22-én, szombaton, 9.30 és 18.30 óra között. Bővebb információ: <https://www.mkkm.hu>

Biblikus teológia szabadegyetem

az őszi szünetben

Ádám Miklós atyával,

az Esztergomi Hittudományi Főiskola tanárával **Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Ház, Máriabesnyő 2022. október 29–31., szombat reggeltől hétfő délig.** Ha szívesen hallanál lendületes és humoros előadásokat a szentírástudomány hihetetlenül érdekes világából, ha vannak kérdéseid a Bibliával, hitünkkel, a hétköznapi keresztény megélésével kapcsolatban, akkor érdemes jelentkezned! A részvételt 16 év felett ajánljuk (99 éves korig)! Jelentkezni/érdeklődni lehet a vadasne.hajnalka@gmail.com e-mail címen vagy a 06/70-214-4590-es telefonszámon.

ADVENTI ZARÁNDOKLAT KOLOZSVÁRRA ÉS NAGYVÁRADRA

2022. december 3-4.
(2 nap / 1 éjszaka)

ZARÁNDOKLATVEZETŐ:
Kuzmányi István diakónus

A Magyar Kurír portál és az Új Ember katolikus hetilap kiadója és a Via Sacra Zárandok Utazási Iroda szervezésében adventi zárandoklatra hívjuk Kolozsvárra és Nagyváradra.

A zárandoklat során közösen felfedezzük a teljesen felújított kolozsvári Szent Mihály-templomot és a nagyváradi püspöki palotát, valamint a karácsonyi fényekbe öltözött két erdélyi város egyéb látnivalóit is.

További információ és jelentkezés:
VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

ÖLÖMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

ALPINTÉCHNIKÁVAL IS vállaljuk tornyok, épületek teljes

felújítását, 40 éves tapasztalattal. Korona Alpin Kft. T.: 06/30-952-6096, e-mail: patranyialpin@gmail.com

RÉGISÉG

A VISNYEI GALÉRIA régiséget vásárol. Budapest VII. kerület, Dózsa György út 44. T.: 06/1-321-7000

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átveszünk. Budapest VI. kerület, Andrassy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

Ünnepi üzenetküldő

Köszöntse szeretteit az Új Ember hasábjain!
Üzenjen névnap, születésnap, házassági évforduló alkalmából, küldje el gratulációját gyermek születéséhez, sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!
Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települést, ahol él az aprohirdetes@ujember.hu címre.
Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.
Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

A hirdetések tartalmáért és azok valódiságáért a hirdető vállal felelősséget.

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.
Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2022. OKTÓBER 17.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Kőrössi László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Benke Zsuzsa, Bodnár Dániel, Bókay László, Borsodi Henrietta, Fábian Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
Olvasószervező: Koditek Bernadett
Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Mészáros Ákos
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>
Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 4050 Ft, fél évre: 8100 Ft, egy évre: 16 200 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).

Egy „egyháztanító” ment el

Megemlékezés Rudan Máriáról

segített és biztonságos hátteret nyújtott neki.

Szakmai előélet és munka a szerzetesi irodában

Gyermekvédelemmel a jezsuita rendtartományban kezdett foglalkozni, ahol évekig a Faludi Ferenc Akadémia és Ignáci Pedagógiai Műhely szakmai vezetője volt. Tudását a gyermekvédelem területén a Sapientia Szerzetesi Hit tudományi Főiskolán és Rómában, a Pápai Gergely Egyetemen mélyítette el. Didák testvér, a szerzetesi iroda vezetője egy gyermekvédelmi konferencián találkozott vele először, s mivel már egy ideje azon törte a fejét, hogy a szerzetesek körében is fontos lenne ezzel a témával foglalkozni, Mária személyében emberére talált. Így lett Mária 2019-től a szerzetesi iroda munkatársa, az Emberi méltóság projekt vezetője.

A teljes ember a fókuszban

Mária energikus, örömteli, újító emberként végtelen érzékenységgel állt hozzá a gyermekvédelem témájához. Szemlélete és munkássága az emberi méltóságra alapult, mely istenképiségünkől fakad, éppen ezért minden embert megillet. Ezt az Istentől kapott méltóságot állította a figyelem középpontjába, hogy mindinkább észrevegyük, védjük és tiszteljük önmagunkban és egymásban. Munkája során a teljes embert helyezte a fókuszba. Feladatát nem csupán a médiában és a közvéleményben általában nagy visszhangot keltő szexuális visszaélések megelőzésében látta, hanem foglalkozott minden más lelki vagy fizikai bántalmazással is, mely az emberi méltóságot sérti.

Emberi Méltóság Stratégia

Mária nagy érdeme, hogy a szerzetesek együttműködésében és összefogásával meg-

született az Emberi Méltóság Stratégia, mely a szerzetesrendek közös projektje a bántalmazások megelőzésére a rendekben, intézményeikben. A közös gondolkodás 2019-ben indult, amikor több mint negyven szakembert, munkatársat, szerzetest összefogva kidolgozták, hogy milyen lépéseket látnak szükségesnek, hova szeretnének eljutni a 2021–2025 közötti időszakban az emberi méltóság védelmében. A stratégia négy terüle-

gyermekvédelmi szabályzatot.

A stratégia bemutatása külföldön is nagy csodálatot váltott ki, mert ilyen átfogó dokumentum a témában még sehol nem készült.

Szemléletformálás és képzések

Mária törekedett arra, hogy a stratégia képzésein keresztül szemléletet is formálhasson. Gondolatai nyomán

Felvállalta azt a nem könnyű küldetést, hogy a magyar Egyházon belül úttörőként foglalkozzon a gyermekvédelem és az emberi méltóság kérdésével

ten fogalmazott meg célkitűzéseket és irányelveket: a képzések, a keresztény emberkép teológiai megfogalmazása, a szemléletformálás és az intézményi szabályozások területén. Felálltak azok a munkacsoportok, amelyek a célok megvalósításán dolgoznak. A stratégia, melynek fókuszában elsősorban a gyerekek és a sérülékeny felnőttek állnak, segít abban, hogy a gyerekekkel foglalkozó szerzetesi intézmények és közösségek az emberi méltóság védelmét az intézményi és közösségi kultúrájuk részévé tegyék, válaszokat kapjanak kérdéseikre, és támogatást találjanak ennek a szemléletnek a megvalósításában. A stratégia keretében bejelentő felület jött létre szerzetesi intézményekben vagy szerzetesek által elkövetett bántalmazások bejelentésére, több rendben valósult meg rendi képzés, több intézményben dolgoztak ki belső

olyan megközelítések születtek, amelyek az ember keresztény definiálását vagy a biztonságos iskola működésének sztenderdjeit hivatottak megfogalmazni.

Nem utólag akarta orvosolni a problémákat, hanem érzékenyíteni akarta az embereket, és megtanítani őket arra, mi az, ami őket vagy másokat rosszul érinthet, hogyan tudják ezt jelezni, és hogyan ne bántsanak másokat. Bántalmazás valószínűleg mindenkit fog érni az életben, ezt nem lehet kikerülni. Mária nagyon jól érzékelte, hogy meg kell erősíteni a személyeket, a közösségeket, és fórumokat kell teremteni, amelyeken az azonos helyzetben lévők találkozhatnak egymással. Képzéseket szervezett, amelyeken a diákoktól kezdve a tanárokon át az iskolai intézményekben dolgozó segítő szakemberekig mindenki értékes ismeretekkel gazdagodhatott.

Az emberi méltósággal kapcsolatban az első képzés a maristákkal közösen egy online konferencia volt, amelyre Európa legjobb szakembereit hívták meg. Online szinkrontolmácsolással zajlott az alkalom. Ezek az előadások azóta is folytatódnak az *Add, hogy lássak! Bartimeus-képzés* néven.

Beindította az Emberi Méltóság Stratégia trénerképzését, hogy kineveljék azokat a szakembereket, akik a stratégia irányelveit az intézményekben továbbadják és megvalósítják. Több képzést szervezett tanároknak és segítő szakembereknek a gyermekeket érő bántalmazások megelőzésére.

Mária nagyon szerette a diákműhelyeket, melyekre középiskolás diákokat hívtak meg a szerzetesi iskolákból. Az ENSZ gyermekjogi egyezménye alapján együtt keresték azokat a lehetőségeket, amelyek által maguk is felelős döntéseket hozhatnak az emberi méltóság védelmében. Ezeken az alkalmakon a gyerekek rácsodálkoztak arra, hogyan védhetik meg magukat, hogyan állhatnak ki magukért.

Kapcsolatépítés, együttgondolkodás és párbeszéd

Nagyszerű szervező-készsége mellett Mária nagy erőssége volt, hogy rengeteg embert tudott bevonni a munkába. Négyen kezdték el kidolgozni a stratégiát. Ma több mint negyven munkatárs és szakember dolgozik a területen. Új megközelítése lehetővé tette, hogy az emberi méltóság védelmében együttgondolkodásra hívja az Egyházban a szerzeteseket, a szerzetesi intézmények munkatársait és mindazon szakembereket, akik az emberi méltóság védelméért tenni akartak.

Az az emberséges hozzáállás, amellyel a témát kezelte, szakmai hozzáértésével kiegészülve párbeszédre adott lehetőséget még a téma kritikusai számára is. Mária nem félt attól, hogy mások mást gondolnak, mint ő, és nem félt attól sem, hogy bevonjon a munkába olyan embereket, akik nem az Egyház berkein belül mozognak. Médiaműhelyeket szervezett, hogy a gyermekvédelmi és a kommunikációs szakemberek találkozzanak, és megindulhasson közöttük a párbeszéd, egymás szempontjainak, megközelítésének megismerése, mélyebb megértése.

Széles látókör – kitekintés – nemzetközi kapcsolatok

Mária nagy kitekintéssel bírt, nagyobb összefüggésben látta a gyermekvédelem témáját. Megragadta azokat a lehetőségeket, amikor tanulha-

tott másoktól. Jól felismerte, hogy bizonyos rendek már előrébb járnak a gyermekvédelemben, próbálnak jó válaszokat találni a bántalmazások ügyére. Érzékenyen szólította meg őket, és az ő tapasztalataikra építve, közösen dolgoztak új szabályzatokon, mindig figyelembe véve a rendi sajátosságokat.

Mária különleges volt abból a szempontból is, hogy nemcsak a magyarországi kapcsolatokat építette, hanem a nemzetköziet is. Sok barátot szerzett római tanulmányai során. A magyar küldöttség tagjaként részt vett egy varsói nemzetközi konferencián, a gyermekvédelem ügyében egyeztetett Zágrábban, a Renovabis felkérésére pedig előadást tartott Rómában.

Elkötelezettség az Egyház iránt

Mária az Egyház elkötelezett tagja volt. Fontosnak tartotta az Egyház tanítását, és azt, hogy az emberi méltóság teológiai alapjait egy olyan alapdokumentumban fectesék le, amely támpontot ad az Emberi Méltóság Stratégiának. Ezek tiszta szempontok, de sok magyar egyházi vezetőnek újdonság volt.

Felvállalta azt a nem könnyű küldetést, hogy a magyar Egyházon belül úttörőként foglalkozzon a gyermekvédelem és az emberi méltóság kérdésével. Tette mindezt a legnagyobb empátiával, finomsággal és érzékenységgel, de megalkuvást nem ismerve, akármilyen szembeszél fújt is. Kedvessége, tisztánlátása, tisztelettudó hozzáállása folytán mindenkiel megtalálta a hangot, és jó kapcsolatokat alakított ki.

Amit elkezdett, tovább él

Mária számos cikkével, fordításával, előadásával és médiaszereplésével irányította rá a figyelmet az emberi méltóság tiszteltetésben tartására és sebezhetőségére.

Az utóbbi időben tudat alatt mintha gondoskodni akart volna a projekt továbbéléséről. A naptárjában a következő hónapoknál harminc képzés, tréning szerepel. Ezek közül kettőt tartott volna ő. Bevont a munkába másokat, szlesítette az elkötelezettek körét. Mi, a munkatársai pedig szeretnénk továbbmenni azon az úton, amelyet ő kezdett el kitaposni. Hisszük és reméljük, hogy odafent Mária is közbenjár értünk, és mindazért, amit földi élete során elindított.

Búcsúzóul álljanak itt munkatársa, Gulyás Péter tréner megrendítő szavai: „Köszönjük, Mária, (...) hogy te vezettél be minket ebbe az emberségünket formáló, méltóságunkat feltárázó misztériumba, egyháztanítóvá lettél, és mi nem akarjuk elfelejteni a leckét, ahogy Téged sem!”

Az emlékezést írták és összeállították: a szerzetesi iroda munkatársai
Fotó: Lambert Attila

Új kezdet ötven felett?

Megjelent az Új Ember kiadványok legújabb kötete

Új kezdet ötven felett? Ez jól hangozhat a mai világban, amikor fiataloknak, erőseknek, megújulásra készeknek akarunk mutatkozni, mert ezt várja el tőlünk a korszellem. Szénásy Anna szociális testvér Lelkigyakorlat túl az ötvenen című kötete elsősorban a lelki megújulásban segítheti az olvasókat.

Az alábbiakban – ajánlasként – Bögre Zsuzsanna szociológus előszavából idézünk.

Szénásy Anna könyve felkérésre született, egy „ötven pluszos” korosztály számára meghirdetett lelkigyakorlat után. A résztvevők tapasztalata egybeesett: „Folytatnunk kell,

meg kell ismételnünk, tovább kell mennünk azon az úton, ami elkezdődött a lelkigyakorlaton.” Egyértelmű volt, hogy ehhez szükségünk van nekünk, résztvevőknek a lelkigyakorlat anyagának leírására, hogy folyamatosan hozzáférhetővé váljanak az elhangzott gondolatok, kérdések, a Szentírásból vett idézetek.

Aki volt már lelkigyakorlaton, tudja, hogy az együtt töltött napok alatt a lélek feltöltődik, megerősödik, a világ újjáteremtődik bennünk, de visszatérve a hétköznapi életbe ez az erő lassan elveszíti erejét, s a folytatáshoz egy újabb megállásra van szükség. Ezt az elerőtlenedést tudja megátolni vagy csökkenteni ez a könyv: segít visszakapaszkodni a mindennapokban ahhoz a lelki többletnek, amelyet a hívó ember számára csak a találkozás adhat meg.

A fent leírt tapasztalat mondatta az ötven éven túli lelkigyakorlatozókkal, hogy Szénásy Anna SSS valamiképpen tegye lehetővé a folytatást, írja meg, amit megosztott, megértetett velünk. Elkészült a könyv, és kézbe tudja venni mindenki, aki elérkezett az élet közepe utáni élet-szakaszába, s emiatt úgy érzi, hogy meg kell állnia.

A könyvet haszonnal forgathatják azok az ötvenéves kort betöltők, akik szeretnének szépen öregedni; szeretetre méltók lenni azáltal, hogy szeretetet adnak; s akik el tudják fogadni, hogy ennek elérése komoly lelki munkával jár. Cserébe azonban az olvasónak izgalmas kalandban lesz része, aminek középpontjában nem az elmúlásról kell gondolkodnia, hanem egy új kezdet kibontakozásáról. A kötet borítóját és az illusztrációkat Fecske Orsolya szociális testvér készítette.

Szénásy Anna SSS *Lelkigyakorlat túl az ötvenen* – Az élet második fele: idő az együttérző szív kibontakozására című kötete megvásárolható az Új Ember könyvesboltban, vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban.

Római vakáció

A HIDEGEBB NAPOKON IS

2022. november 1. és 2023. február 28. között

A Szent István Ház téli kedvezménnyel várja a kedves vendégeket:

- Egyágyas szoba: **50 € -20% = 40 €** | fő | éj
- Kétágyas szoba: **40 € -25% = 30 €** | fő | éj
- Háromágyas szoba: **35 € -25% = 26 €** | fő | éj
- Négyszemélyes szoba: **32 € -25% = 24 €** | fő | éj

A szobaár tartalmazza a reggelit, az idegenforgalmi adó viszont külön fizetendő 10 év felett 3,50/fő/éj

Több kedvezmény egyszerre nem vehető igénybe.

Szent István Ház
Via del Casaleto 481, Roma (RM) - 00151
Bővebb információ:
www.cssroma.katolikus.hu, szih@katolikus.hu

AZ ÉN TEMPLOMOM, A MI TEMPLOMUNK – FOTÓ- ÉS ESSZÉPÁLYÁZAT

A radnóti Nagyboldogasszony-templom

Szeretnénk bemutatni, határon innen és túl, közösségi hitéletünk legfontosabb tereit. A templomot, ahová olvasóink járnak, amit a magukénak éreznek, és amelyben nemcsak egy épületet látnak, hanem találkozási helyet Istennel és egymással. Ezzel a szándékkal indított pályázatunk egy újabb pályaművét adjuk most közre. A radnóti Nagyboldogasszony-templomról Hamar Edit írt nekünk.

Szórványközségünk gyönyörű templomát, a radnóti Nagyboldogasszony-templomot szeretném bemutatni, hisz oly kedves nekem, hogy kikürtölném a világnak: az én templomom, a mi templomunk a legszebb a világon. Szépsége a megkopt padokban, a néhol omladozó falakban, a régi, agyonolvasott énekeskönyvekben, 124 éves fennállásában rejlik.

Katolikus közösségünk nem ezzel a templommal született, sokkal régebbi annál. Az eredeti templomunk a reformáció idején a reformátusoké lett, így ez a mostani a második templom, amit a katolikus közösség épített Radnóton. Talán ezért is olyan értékes nekem és nekünk, ezért olyan különleges, hiszen rengeteg nehézséget,

változást megért már, és az időgyűrűket csak az látja, aki a sajátjának, otthonának mondhatja.

Bár sokszor anyagi nehézségekkel küszködünk, és templomi alkalmazottunk sincs már, a radnóti magyarság egyik legszebb öröksége-

ként tekintek rá. Harangjai hangját messziről felismerem, ilyen harangszó nincs még egy a világon.

Tudatában vagyunk annak, hogy nem szabad lemondanunk róla, hiszen a jövő nemzedék örökségeért csakis mi vagyunk felelősek. Ezért mindig Reményik Sándor verssora cseng a fülemben: „Ne hagyjátok a templomot, / A templomot s az iskolát!”

Sok évvel ezelőtt még nem értettem, mi keresnivalóm van egy ilyen kis szórványtelepülésen, mint Radnót, de most már kezdem érteni, hogy mindez a Joisten terve volt. Tudomásomra adta, hogy nemcsak a radnóti nagyszüleim emlékét kell őriznem, hanem a templomunk fennmaradásáért is felelős vagyok.

Oly sok életeseménynek adott és ad otthont – keresztlő, elsőáldozás, bér málkózás, házasságkötés, gyász, temetés –, hogy nincs olyan radnóti ember, aki ne kötődne hozzá valamiféleképpen. Még a más felekezetűek is figyelnek harangjai szavára, hogy vajon mit üzen éppen: ünnepet, szentmisét vagy elhalálózást.

Templomunk belső szerkezetét a főhajó határozza meg a két kis mellékhajóval, és a keresztthajó a szentéllyel együtt. A főoltárt, amely Mária mennybemenetelét ábrázolja, valamint az orgonát Pécssett készítették 1898-ban. A templomban megtalálható továbbá a Jézus Szíve-szobor, a Mária-szobor és a Szent Antal-szobor, a keresztthajóban pedig van egy régi falvédő, amelyen a kigyós

Rákóczy-címer látható. A templombelső jelenlegi díszes mintáit 1928-ban festették, Nagy Mária marosvásárhelyi képzőművész tervei szerint. A diadalívre pedig a Szent Csálád ábrázolása került. 2018-ban Nagy Sándor mezőfeleli református lelkész újravillamosította és automatizálta templomunk két harangját. Ez nagy segítséget jelent, hiszen a harangozás így könnyű és programozható. Amikor pedig előre nem látható eseményt kell jelezni a harangszóval, akkor néhány önkéntes szolgáltatója meg a harangokat.

A templom takarítását, díszítését, illetve a templom-

kert gondozását, a virágok ültetését olyan önkéntesek végzik, akik szívvel-lélekkel ragaszkodnak templomunkhoz.

A katolikus hívek száma Radnóton jelenleg százhusz. A plébániához két kis filia tartozik: Kutyfalván húsz, Maroscapón öt katolikus él. A katolikus hívek lelkipásztori szolgálatát 2011 óta Bertalan László kerelőszentpáli plébános végzi.

Hiszem, hogy imáink meghallgatásra találnak, és egyre több katolikus hívó fogja magának tartani e szerény kis templomot.